Zes-en-twintigste Jaargang. No. 32 Vrijdag 13 Augustus 1920

WEEKBLAD VAN DEN ALGEMEENEN NEDERLANDSCHEN DIAMANTBEWERKERSBOND

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor NEDERLAND . . . . . f 1.25 per kwartaal
„ BELGIE . . . . . - 1.35 „ „
Overige landen der Post-Unie . . . . . - 1.50 „ „
(Alles bij vooruitbetaling.)

Redacteur: HENRI POLAK

BUREAUX:
Fransche Laan 9, Amsterdam
TELEPHOONNUMMERS:
Redactie: 6430 N.
Administratie: 1479 N.

ADVERTENTIËN:

Van 1 tot 5 regels . . . . . f 1.25
Elke regel meer . . . . . - 0.25
Groote letters, vignetten en clichés worden naar plaatsruimte berekend.

Commissie van Arbitrage.

De Secretaris der Commissie van Arbitrage in zake geschillen tusschen inzenders en den Redacteur van het *Weekblad* bericht, dat aan zijn adres schriftelijke mededeeling van zulke geschillen kan worden gedaan.

De Secretaris voornoemd
S. HARTOG.

Vrolikstraat 74 II.

Boortbureau voor de Diamantindustrie.

Bericht voor belanghebbenden.

Door de vertegenwoordiging van het Londensche Syndicaat werd bepaald, dat de boortprijs is **voor de a.s. week,** f 12.50 per karaat.

Tegen dien prijs, doch *uitsluitend in gestampten vorm*, is het boort verkrijgbaar bij genoemde vertegenwoordiging ten deze, de Firma H. A. Keyser, Sarphatistraat 22 en bij het Boortbureau en wel voor alle werkgevers in de Diamantindustrie, die dit behoeven.

Voor kleinere hoeveelheden gelieve men zich in elk geval tot het Boortbureau te wenden.

Eventueele wijziging in den boortprijs geschiedt *uitsluitend* in het Weekblad.

Het Bureau is geopend des Maandags, Dinsdags, Woensdags en Vrijdags van 10 tot 12½ uur. Eventueele reclames e.d. te richten aan DE DIRECTIE.

12 Aug. 1920.

Het Boortbureau bericht, dat de commissionnairs in boort de enkele pakketjes boort die zij in commissie hadden en die zij eventueel Woensdag niet verkocht mochten hebben en derhalve nog in ongeschonden staat zijn, op Woensdagmiddag aan het kantoor in het Gebouw van den A. N. D. B., Pl. Franschelaan, kunnen laten afstempelen voor de volgende week.

Mocht de prijs van boort stijgen, dan moet door hen het te weinig betaalde worden bijgepast.

Daalt de prijs, dan ontvangen zij het te veel betaalde terug.

De kooper van boort is dan zeker, dat hij den geldenden prijs betaalt.

Ook enkele pakketjes boort, die om de een of andere geldige reden, op te geven aan het kantoor, door een der werklieden niet zijn gebruikt en eveneens in ongeschonden staat zijn, worden voor den prijs die voor het boort betaald is, merkbaar aan den datum voorkomende op het pakje, door het Boortbureau teruggenomen.

DE DIRECTIE.

Het Congres van het Wereldverbond.

In *De Diamantbewerker* van 7 Augustus 1920 komt het volgende artikel voor:

„Op het oogenblik dat ik dit schrijf, is het congres nu vastgesteld op 23 Augustus te Londen.

Zal het nog veranderen? Wij hopen van neen ditmaal. Alhoewel onze Fransche kameraden zich tot hiertoe nog niet accoord verklaarden.

Met een paar woorden zullen wij de geschiedenis dier opvolgende uitstellen maken.

In algemeen overleg was de datum vastgesteld op 12 Juli te Londen, toen plotseling vanwege Amsterdam het verzoek toekwam, het congres onbepaald te verdagen, daar de atmosfeer nu niet geschikt was.

Wij bespraken dit voorstel in bestuur en bondsraad, en kwamen tot het inzicht, dat het nu juist het moment was.

Middelerwijl was zeker voor Amsterdam ook Danrez aangeschreven daarover, want van deze kwam mij een telegram toe, meldende dat hij tegen de verdaging was en die enkel wilde tot 19 Juli.

Op dit bericht onzerzijds naar Amsterdam kwam het hiervolgende telegram:

Amsterdamsche leden bestuur Wereldverbond stellen voor congres te verschuiven tot meer geschikt tijdstip. Thans geen atmosfeer voor congres. Bij deze werkloosheid te nemen besluiten hebben geen waarde daar uitvoering toch niet mogelijk. Telegrafeert hoe gij stemt. Bedenk dat uw Bondsraad ten deze onbevoegd is te besluiten. Verbondsbestuur beslist zelfstandig. HENRI POLAK.

Op ons antwoord daarop, dat het voorstel der drie Amsterdamsche leden van het Internationaal Bureel verworpen was, doordat de twee Antwerpsche en de Fransche er tegen waren, kwam het hiervolgende telegram:

Congres 12 Juli onmogelijk. Laat Van Berckelaer zoo spoedig mogelijk hierheen komen. HENRI POLAK.

Van Berckelaer, onmiddelijk daarheen gegaan zijnde, had in het Bondsgebouw van den A. N. D. B. een bespreking plaats tusschen hem, het gansche Bestuur van den A. N. D. B., alsook Andries Meyer, den voorzitter der Amerikaansche Union, welke inmiddels reeds aangekomen was.

Daar toonde Van Berckelaer aan, dat het juist wel het oogenblik was, bijzonder door de hangende atmosfeer, die diende gezuiverd te worden. Dat daarbij tot bespreking van het werktijd-, leerlingen- en werkloozenvraagstuk en de noodige maatregelen daartegen te nemen, juist deze tijd het meest geschikt was, doordat hij als eene soort illustratie daartoe dienstig zijn kon.

Dit werd dan ook algemeen toegegeven. (De bewering is ten eenenmale onjuist. Het werd, integendeel sterk bestreden. H. P.)

Een argument bleef echter bestaan en wilde Van Berckelaer zelfs niet aanvechten.

Het Bestuur van den A. N. D. B. was in onderhandeling met Ministerie en Stadsbestuur ter verkrijging van nieuwe toeslagen voor de werkloozen; zoolang die onderhandelingen duurden, konden zij niet heengaan.

Overleg werd daarop gepleegd en na langdurig wikken en wegen werd vastgesteld, dat het congres op 2 Augustus te Londen zou plaats hebben.

Toen het overeengekomen was en alleman 't accoord, werd door Van de Velde opgeworpen, of het niet wenschelijk was, het congres niet te Londen maar te Amsterdam te houden.

Door Van Berckelaer werd verklaard, dat hij daarop, zonder zijn collega's te raadplegen, niet in kon gaan.

Teruggekomen waren de Antwerpsche bestuurders het allen eens, dat het een doorslechte tactiek zou zijn, nu het congres nog te gaan verplaatsen. Danrez, dienaangaande geraadpleegd, meldde ons dezelfde meening en zond ons daarbij nog een krachtig protest der Parijsche groep zoowel tegen het uitstel als tegen de verandering van zetel van het congres.

Toen wij dat den A. N. D. B. meldden, kwam onmiddellijk een schrijven daarvandaan. Dit schrijven beweerde o.a. „dat het bijzonderste argument van Amsterdam, hunne bemoeiingen met de werkloozenuitkeering, door ons uit het oog verloren was." Waarop door Van Berckelaer werd geantwoord met de geschiedenis te maken der bespreking in het Bondsgebouw aldaar, hierboven aangegeven en waarbij door dit bestuur zelve mede de 2e Augustus gesteld werd te „Londen"; dus voor er van Amsterdam sprake was. Zij zelve stelden dus toen dien datum mede vast.

Op dit schrijven kwam bericht dat Van Zutphen naar Antwerpen komen zou.

Onze collega kwam en langdurige, zelfs warme discussies hadden plaats.

Antwerpen echter bleef op zijn stuk. Frankrijk-Zwitserland eveneens.

Daarop ontvingen wij van Amsterdam het hier volgende telegram:

Aanwezigheid te Londen 2 Augustus voor ons onmogelijk. Wij kunnen 23 Augustus te Londen zijn. Vroeger in geen geval. Vooral met oog op Meyer is onmiddellijk bericht van u of deze datum goed is gewenscht.

Indien gij u met dezen datum niet kunt vereenigen is onze tegenwoordigheid op congres onmogelijk. Hierover is verdere gedachtenwisseling onnoodig.

VAN ZUTPHEN.

Hier hield nu alles op. Verdere gedachtenwisseling was onnoodig, zegde Amsterdam. Het was nemen of laten.

De verantwoordelijkheid van geen congres, wilde het bestuur van Antwerpen niet op zich nemen. Waarop geseind werd, dat men zich te Antwerpen bij het ultimatum van Amsterdam neerlegde.

Danrez meldde echter, dat Frankrijk-Zwitsreland weigerde daarop in te gaan. Daarop werd door ons geseind, dat wij er ons noodgedwongen bij neerlegden.

Een antwoord ontvingen wij sindsdien van Danrez niet meer. Denkelijk zijn de Fransche kameraden, die zich al eenmaal voor groote moeilijkheden geplaatst zagen door de eerste verdaging, nu nog voor moeilijker dingen komen te staan en kunnen zij daarom nog niets melden.

Het is een woelige geschiedenis, die aan den geestestoestand op het congres geen goed doen zal. Niets erger toch voor een goede, joviale overeenstemming, dan dat een groep à tort et à travers zijn wil den anderen per ultimatum opdringt. En dit dan nog, na eerst en volgens eigen verlangen zijn zin gekregen te hebben.

Het congres heeft al een moeilijke periode te bespreken en af te sluiten.

Eene voorgeschiedenis zooals deze vergemakkelijkt dat niet. Maakt integendeel de gemoederen nog prikkelbaarder.

Terwijl in het belang van ons allen toch een goede afloop gewenscht is. Waarom wij dan ook niet anders dan betreuren kunnen, dat bij al wat onze internationale atmosfeer reeds bezwangerde, nog dit komen moest, wat wij hier zoo objectief mogelijk vertellen.

De Secretaris v.h. W. V.
L. VAN BERCKELAER.

N.B. — Op het laatste oogenblik telegrafeert Danrez, dat ook Frankrijk-Zwitserland zich bij den nieuwen datum neerlegt.

De datum is dus 23 Augustus. De plaats blijft Londen."

Men ziet hoe Van Berckelaer de zaak beschouwt. Amsterdam heeft *à tort et à travers* dat is: *tegen recht en rede*, zijn wil opgelegd aan de overige bij het Wereldverbond aangesloten organisaties en dat nog wel door middel van een ultimatum.

Afgezien van de vraag, of Van Berckelaer niet zijne mededeelingen had kunnen en behooren te bewaren tot het Congres zelf, in plaats van deze, zonder eenige autorisatie door het Bestuur van het Wereldverbond, dus eigenmachtig, in een door hem geredigeerd blad te publiceeren (want het is toch in elke organisatie het Bestuur, en niet één functionaris, dat tot openbaarmakingen besluit), zullen wij nu eens nagaan, of Van Berckelaer, zooal niet formeel, dan toch moreel recht had tot zijne beschuldiging tegen den A N.D.B.

Indien Van Berckelaer en Van Meerbeeck, de beide Antwerpsche bestuurders van het Wereldverbond, zich vereenigd hadden met het voorstel, om het Congres te Amsterdam te houden, dan zou het reeds achter den rug zijn geweest; alle atmosfeer-zuiveringen en tijdperk-afsluitingen, waarmede Van Berckelaer het zoo druk schijnt te hebben, zouden dan reeds hebben plaats gehad. Wat was er tegen? Niets. Geen enkel argument werd er dan ook door Van Berckelaer c.s. aangevoerd, waarom het Congres per se te Londen plaats moest hebben. In de bovenstaande acte van beschuldiging lezen wij er slechts dit van: „Teruggekomen waren de Antwerpsche bestuurders het allen eens, dat het een doorslechte tactiek zou zijn, nu het Congres nog te gaan verplaatsen." Er wordt zelfs geen poging gedaan, om te motiveeren, waarom die „tactiek" zoo „doorslecht" zou zijn geweest. Het zou waarschijnlijk ook zeer moeilijk vallen er motieven voor aan te voeren. De besprekingen hadden even goed te Amsterdam als te Londen kunnen plaats hebben: zij zouden desnoods te Yokohama of Buenos Aires gevoerd kunnen worden. De plaats waar men congresseert, is toch waarlijk van zeer ondergeschikt, eigenlijk van hoegenaamd geen belang.

De Belgen en Franschen zouden niettemin gelijk gehad hebben met hun verzet tegen de verplaatsing van het Congres, indien wij uit gemakzucht, of uit moedwil, om nu maar eens roet in het eten te gooien, de bijeenkomst te Amsterdam hadden willen doen plaats hebben. Het zal echter nauwelijks gezegd behoeven te worden, dat van zooiets in het geheel geen sprake was. Ons Bestuur en Bondsraad werden slechts gedreven door hunne thans alles beheerschende zorg voor de werkloozen.

Het voorschot van een millioen was nagenoeg verbruikt. Er moest dus gezorgd worden voor nieuw geld, wilde men niet binnen korten tijd staan voor de mogelijkheid, voor de waarschijnlijkheid zelfs, dat er een einde zou komen aan de uitkeeringen. Het spreekt van zelf, dat al het mogelijke gedaan moest worden, om zulk een ramp te voorkomen. De bespreking, waarop Van Berckelaer doelt, waaraan ook Andries Meyer deelnam, had plaats op Maandag 5 Juli. Toen hadden wij den Minister van Arbeid reeds om eene audiëntie gevraagd, die door dezen vastgesteld was op Donderdag 8 Juli. Wij wezen er op, dat de onderhandelingen daarmede slechts een begin zouden nemen en dat er waarschijnlijk vrij langen tijd mee gemoeid zou zijn, voor en aleer alles zijn beslag zou gekregen hebben. De Minister moest overleggen met den dienst der Werkloosheidsverzekering; dan moest de Commissie van Advies gehoord worden; daarna zou de Minister eene beslissing moeten nemen, die, als zij gunstig uitviel, besprekingen met betrokken gemeentebesturen ten gevolge zou hebben. Dat met een en ander veel tijd gemoeid zou zijn, begrijpt iedereen. Gedurende dien tijd moest ons Bestuur te Amsterdam beschikbaar zijn, gereed om de zaak, waar en wanneer het noodig mocht zijn, te bepleiten, inlichtingen te geven, te onderhandelen enz. en vooral om maatregelen te kunnen nemen voor het geval het voorschot eens niet verleend zou worden.

Na veel wikken en wegen werd eindelijk 2 Augustus als voorloopigen datum genoemd — niet *bepaald*, zooals Van Berckelaer zegt — vooral omdat men het Meyer niet moeilijk wilde maken, die toch bezwaarlijk voor onbepaalden tijd in Europa blijven kon. Doch het ging ons niet van harte, omdat wij (zooals blijken zal: niet ten onrechte) beducht waren voor de mogelijkheid, dat de zaak van den werkloozensteun niet op den genoemden datum in orde zou zijn. Dat bracht Van der Velde er toe het denkbeeld te opperen, het Congres te Amsterdam te houden *Elke* datum zou dan goed zijn, want ons Bestuur en Bondsraad zouden dan ter plaatse kunnen blijven, ook om onmiddellijk maatregelen te nemen, indien de onderhandelingen met de Regeering eens niet het gewenschte resultaat mochten hebben. Dit denkbeeld werd door ons allen met beide handen aangegrepen. Meyer had er geen bezwaar tegen. En het zou ook den Duitschen vakgenooten in staat gesteld hebben zich op het Congres te doen vertegenwoordigen, daar dezen waarschijnlijk niet in Engeland toegelaten zouden worden (zooals later ook gebleken is het geval te zijn). Van Berckelaer zou het nieuwe voorstel met zijne collega's bespreken en hij zou er Danrez over raadplegen. Zijn antwoord luidde afwijzend, ook namens Danrez.

Intusschen had het Bestuur ervaren, dat de onderhandelingen betreffende den werkloozensteun zeker niet vóór 2 Augustus ten einde zouden loopen en uit dezen hoofde besloot het, Van Zutphen naar Antwerpen af te vaardigen, ten einde alsnog te bewerkstelligen, dat men zich daar met het houden van het Congres te Amsterdam zou vereenigen. Hij was daar op 19 Juli; vermocht echter niet dat doel te bereiken. Daarop beraadslaagde het Bestuur opnieuw wat er te doen zou zijn en kwam tot het besluit, vooral met het oog op de positie, waarin Andries Meyer door deze dingen gekomen was, zich bereid te verklaren op 23 Augustus te Londen te congresseeren; mocht echter vastgehouden worden aan 2 Augustus, dan zouden daar geen Amsterdamsche afgevaardigden kunnen verschijnen.

Het antwoord van de Antwerpenaren daarop was, „dat men zich bij ons ultimatum zou neerleggen," een antwoord, karakteristiek voor de wijze, waarop men te Antwerpen deze geheele zaak behandeld heeft.

Wij hebben dus 23 Augustus aanvaard, vooral om Meyer, doch óók om toch maar alles te vermijden, dat de bestaande onaangenaamheden zou doen toenemen. Van harte ging het echter niet, omdat de vrees ons bleef beheerschen, dat de voor ons voornaamste zaak niet vóór dien datum afgedaan zou zijn. En deze vrees is niet ongegrond. Het is 10 Augustus als ik deze regelen schrijf en wij hebben zelfs nog geen bericht uit Den Haag ontvangen. Nog tien á elf dagen scheiden ons van den datum, waarop de meeste onzer Bestuurders en vele Bondsraadsleden, door de redelooze koppigheid van anderen gedwongen, naar Londen zullen moeten vertrekken. Het zal met een bezorgd hart zijn dat zij het land verlaten, als de zaak nog niet in orde gekomen mocht wezen en de mogelijkheid dus blijft bestaan, dat zich tijdens hunne afwezigheid ernstige verwikkelingen kunnen voordoen.

Dit is nu ons „*à tort et à travers* onzen wilden anderen per ultimatum opdringen", zooals de Secretaris van het Wereldverbond, optredende in zijn functie, doch zonder daartoe gemachtigd te zijn door het Verbondsbestuur, onze gedragslijn in deze aangelegenheid gelieft te qualificeeren.

Zeker, hij heeft gelijk: „eene voorgeschiedenis als deze" zal misschien niet zonder invloed blijven op den geest en het verloop van het Congres. Maar dat zal slechts te wijten zijn aan hen, die den A. N. D. B. volkomen ongemotiveerd gedwarsboomd hebben door te weigeren: *a.* het Congres te verschuiven tot na volkomen afdoening van de zaak der werkloozen-ondersteuning; *b.* het Congres te doen plaats hebben te Amsterdam op elk door hen gewenschte tijdstip.

H. P.

De werkloozensteun in den Raad.

Op 29 Juli j.l. kwam in den Gemeenteraad o.a. ter tafel een voordracht van Burgemeester en Wethouders, om bij te dragen in het rentelooze voorschot, dat aan de werkloozenkassen in de diamantnijverheid wordt verstrekt. Omtrent de desbetreffend gehouden discussie gaf het *Handelsblad* het volgende verslag:

„De heer *Pothuis* (S.D.A.P.) meent er op te moeten wijzen, dat de regeering ten opzichte van de werkloosheidsverzekering Amsterdam leelijk in den hoek duwt. Een woord van protest wenscht spreker te doen hooren tegen de manier van doen van Den Haag, dat eenerzijde de diamantbewerkersorganisatie dwingt een kwart millioen beschikbaar te stellen en anderzijds uit de gemeentekas f 375,000 eischt.

De heer *Scheltema* (V. L.) heeft vroeger de vraag gesteld of de vooruitzichten in de diamantnijverheid het verstrekken van groote bedragen als ook toen uit de gemeentekas werden gevraagd, wettigden. De feiten hebben spreker toen in het ongelijk gesteld. Er kwam een groote opbloei, die achteraf op ongezonde basis bleek te berusten. Thans zou spreker opnieuw de reeds eenmaal gedane vraag willen stellen. En ook zou hij willen weten of B. en W. zich op de hoogte hebben gesteld van den financiëelen toestand van den Diamantbewerkersbond. Zoolang daar nog spaatpenningen zijn, gaat het volgens spreker niet aan, de gemeenschap de lasten der werkloosheid te laten dragen. Moet voorts niet eens worden nagegaan of er wellicht te veel arbeiders in de diamantindustrie werkzaam zijn en zou het geen aanbeveling verdienen om voor dezen tak van industrie een reserve in te richten op de wijze als de haven die kent? Geschiedt zulks, dan zal nog den werkgever in de diamantindustrie een deel der lasten hebben te dragen. Die lasten kan hij op zijn beurt verhalen op den verbruiker, die zich de luxe van diamantenbezit kan veroorloven.

Wethouder *Wierdels* meent, dat de heer Pothuis wel iets te ver gaat, wanneer hij zegt, dat het rijk in hoofdzaak de kosten der werkloosheid heeft te dragen. Er ligt toch iets billijks in, dat de gemeentekas, die in goede tijden van de arbelders profiteert, in slechte dagen een uitkeering doet. De kosten voor de werklooze diamantbewerkers zijn bijzonder hoog, als gevolg van het feit, dat hun industrie vrijwel uitsluitend hier ter stede wordt beoefend.

En wat de vragen van den heer Scheltema betreft wil spreker opmerken, dat het toch niet aangaat in een voordracht van B. en W. bijzonderheden omtrent het vermogen van bepaalde verenigingen te vermelden. Ook gaat het niet aan, dat een organisatie, kassen voor andere doeleinden bestemd, gaat aanspreken voor werkloosheidsuitkeeringen zooals de heer Scheltema zou willen. Een reserve in de diamantindustrie was tot dusver niet noodig, omdat de crisis altijd van betrekkelijk korten duur bleek te zijn.

Met de Amsterdamsche Juweliersvereeniging hebben B. en W. degelijk overleg gepleegd. Hun werd toen gezegd, dat ook heel wat patroons onder de huidige malaise lijden. Afdoende maatregelen bleken van dien kant niet te wachten, vandaar dat ten slotte de in de voordracht uiteengezette regeling moest worden voorgesteld.

Wethouder *De Miranda* stelt er prijs op te verklaren, dat de Diamantbewerkersbond niets anders vraagt dan waarop hij krachtens het door het Rijk voorgeschreven verzekeringsstelsel recht heeft.

Wethouder *Wibaut* zet uiteen, dat het Rijk verzuimd heeft voor een behoorlijke reserve inzake de werkloosheidsverzekering te zorgen. Amsterdam heeft indertijd op die leemte gewezen. Een juiste regeling zou vereischen, dat de Regeering haar fout erkende en uit eigen fondsen geheel en al gestort had het millioen, dat hier noodig is en eventueel ook de andere bedragen, die nog noodig zullen zijn.

De voordracht wordt aangenomen."

De heer Scheltema is, men weet het, een man, ruim bedeeld met reactionnaire instincten, dewelke hem bij alle voorkomende gelegenheden er toe drijven, zich te verzetten tegen elk denkbeeld of voorstel, dat niet achterwaarts blikt. Zoo is hij er dan ook toe gekomen, zich de tolk te maken van de bij al wat benepen en bekrompen is gan bare meening, dat onze Bond zijn laatste cent uitgegeven moet hebben aan de werkloozen, alvorens deze op andere wijze geholpen mogen worden.

Wethouder Wierdels heeft hem op passende wijze geantwoord. Daar kan het bij blijven. Wat zou het baten, woorden te verspillen (om van het kostbare papier niet te spreken) aan den boosaardigen onzin van dezen man, die het ongeluk gehad heeft een halve eeuw te laat geboren te worden?

Wat de zaak zelve betreft, zij er op gewezen, dat de gevoteerde gelden reeds lang opgebruik zijn. Er wordt sinds weken met de autoriteiten onderhandeld over een nieuw voorschot, dat ons in staat moet stellen het tijdperk door te komen, dat, naar wij hopen, het einde der crisis brengen zal.

H. P.

Aan de Arbeiders van Amsterdam

De reactie viert hoogtij!

Daar tegen moet met groote kracht worden op gekomen, want laat de regeering niet denken, dat de arbeidersbevolking mede gaat met de richting, waarin het politieke leven in ons land wordt geleid.

Integendeel.

De verbittering onder de arbeiders is buitengewoon groot.

Denkt men dat de *anti-revolutiewet*, waarvoor vijf en twintig duizend arbeiders 8 Juni hebben gestaakt, in Amsterdam vergeten is?

Zou men meenen, dat het goed gevonden wordt, dat de groote gemeenten, althans Amsterdam, de uitgaven dekkend moeten maken met hooge bedrijfstarieven en zware belastingen, terwijl de regeering voornemens is de gemeenten nog meer te besnoeien in hare inkomsten?

Waar blijft de steeds toegezegde hulp van het rijk?

De groote sociale maatregelen op het gebied der gemeente moet worden teruggehouden door totaal gebrek aan financiën.

Zoo althans wil het onze christelijke, reactionnaire regeering, met den voormaligen anti-revolutionnairen wethouder De Vries voorop?

De achturendag, hoe staat het daarmede? Wanneer zal Aalberse uitgestudeerd zijn? Of moet er nog gewacht worden op een eventueel sterker verzet van de werkgevers dan thans het geval is?

De Huurcommissiewet wordt in hare werking verslapt, de huurders zullen millioenen meer moeten betalen, welke gelden met welgevalligheid door de verhuurders in de brandkasten worden gestapeld.

Krijgt de regeering haar zin, dan zal de arbeider, die in een woning woont van f 5.-- per week, binnen korten tijd f 10.— moeten betalen voor dezelfde woning, die er even onoogelijk uitziet als voorheen. Zullen wij daarin berusten? Moeten ook de woningbouwvereenigingen gedupeerd worden?

Wij roepen U daarom op tot eene scherpe en krachtige actie in onze stad, om de reactionnaire regeering te doen zien, dat de arbeiders niet met zich laten sollen.

Voor de opening der Staten-Generaal zullen er in ons land groote betoogingen worden gehouden *tegen de reactie, voor de socialisatie*, want dit laatste is dringend noodig. Zoolang ons maatschappelijk stelsel in zijn grondslagen geen verandering ondergaat, zoolang de bezitters van den grond, van fabrieken, van werktuigen, van huizen, het onbeperkt recht op hun bezit behouden, zal het arbeidende volk de dupe worden van het wanbeheer eener ondergaande klasse.

Daarom, kameraden, roepen wij U op tot eene

MEETING

op Zondag 15 Augustus, des middags 2 uur, in het Westerpark.

Het woord zal worden gevoerd door: S. R. de Miranda, wethouder, en G. J. A. Smit Jr., lid van den Gemeenteraad.

Medewerking zal worden verleend door „De Stem des Volks."

Kameraden, deze meeting moet een waardig begin zijn van de ontevredenheid en verbittering, die zich straks zal moeten uiten in onze Septemberbetooging.

Komt bij duizendtallen op! De entree is vrij.

Voor de Federatie der S. D. A. P.:
P. HOOGLAND, Secretaris.

Voor den Amst. Bestuurdersbond:
S. J. POTHUIS, Secretaris.

30 Juli 1920.

25-jarig bestaan van den Algemeenen Diamantbewerkersbond van België.

Op 12 Augustus j.l. was het vijf en twintig jaren geleden, dat de A. D. B. gesticht werd. In *De Diamantbewerker* wijdt Van Berckelaer het volgende artikel aan deze gebeurtenis:

„Op 12 dezer wordt het een kwart eeuw, dat onze organisatie bestaat.

En welk een kwart eeuw!

Was onze A. D. B. vijf en twintig jaren terug niets, onze nijverheid zelve liep ook nog maar op kindervoeten.

Een paar duizend diamantbewerkers — buiten een handjevol schildenslijpers in Nijlen — geheel in Antwerpen te samen getrokken; enkele groote patroons en een deel werklieden welke zich aan 't beijveren waren er zich op toe te leggen meestergast of eigenwerkmaker te worden.

Dit alles is een toestand van anarchie zonder weerga.

Door het stichten der *Diamantclub* werd, voor wat betreft het commerciëele gedeelte, een vijf à zes jaren van te voren reeds de basis voor een gezonde regeling gelegd.

De ontelbare pogingen, door de pioniers onder de arbeiders gedaan echter om aan den ontzaglijken warboel in de industrie: het overdreven aantal werkuren, de massa leerlingen, lage loonen en na korte periodes terugkeerende werkloosheid een einde te maken, hadden echter telkens schipbreuk geleden, zoo op de onverschilligheid der werklieden zelf, als op de vijandige houding daartegenover van groote en kleine patroons.

Het goede, energiek en zonder verpoozen uitgestrooide zaad was echter op geen steenen bodem gevallen. Het duurde wel lang vooraleer het ontkiemde. Toen dit proces zich begon te ontwikkelen, bleek echter duidelijk, dat de meerderheid der diamantbewerkers best wist aan welke kwalen het vak leed en telkens opnieuw terug in den poel der ellende verzonk.

Met een paar honderd leden deed de A.D.B. in Augustus 1895 zijn eerste stappen.... tegen den leerlingstroom, tegen de lange werkdagen en nachtarbeid.

Het was destijds het gebruik te Antwerpen, dat een jongetje, dat zijn eerste communie gedaan had, door de ouders naar een diamantslijperij gestuurd werd.

Door ouders uit de werkersbuurten natuurlijk. Want voor de groote en zelfs kleine burgers was ons vak toen iets verderfelijks, iets minderwaardigs; die zonden er later hunne kinderen heen, als de door hen verfoeide en gelasterde A. D. B. en zijne leden er een goed loonend en weinig uren werkend vak van gemaakt hadden.

Het was in die tijden ook een vaste gewoonte, dat als een patroon eene partij ruw gekocht had, deze hals over kop afgemaakt moest worden. Van zes uren des morgens tot acht uren 's avonds middag over a. u. b. om ten laatste tot middernacht en dikwijls tot Zondagmorgen door te werken. Iets waarvoor dan genadig door den patroon een paar vijffrancstukken drinkgeld gegeven wierd.... tegelijkertijd als hij zijne werklieden dan voor eenige weken afdankte.

Tegen die twee kwalen ging het. En al vechtende daartegen, dag in dag uit, groeide de Bond.

Langs de zijde der patroons was het bij de *Samenwerkende Maatschappij tot exploitatie van Clubgebouwen*, welke de *Diamantclub* was, gebleven. Aan een organiseeren der zakenmenschen in een syndicaat, met het doel regeling te brengen, dacht daar niemand.

Daardoor was de Bond verplicht zijn strijd tegen elken patroon afzonderlijk te voeren, in plaats van tegen een gansche groep tegelijkertijd. Waardoor dan ook, in plaats van nu en dan een groot conflict, de strijd geen dag uit de lucht was.... met het gevolg een steeds groeiende verbittering bij de meeste patroons tegen den Bond, van denwelken deze beweerden, dat hij immer de machtskwestie stelde, terwijl het toch niet anders kon, vermits er langs de zijde der juweliers geen lichaam was om mee te onderhandelen.

Die zwaar met verbittering bezwangerde atmosfeer ontlastte zich ten slotte in de reuzenstaking, welke in Februari 1904 begon en eerst in Juni een einde nam.

Wat ook over dien strijd en zijn oorzaken gezegd en gescheven werd, in wezen was hij een uitvechten der *machtskwestie*.

Bij onze, evenals bij alle andere patroons, leefde het gevoel, dat zij de eigenlijke meesters waren en meester zijn in het vaststellen der werkvoorwaarden.

Met zulk een levensbeschouwing in zich, moest voor die menschen natuurlijk elke poging van den Bond tot medezeggenschap als een brutalen aanslag op hunne rechten aangezien worden.

En daar in de Bond de overtuiging heerschte, dat de werklieden gelijkberechtigd waren waar het de regeling dier werkvoorwaarden betrof en.... daar door het Bondsbestuur die zienswijze ook elken dag in practijk gebracht werd, behoefde men bij de patroons naar geene gelegenheid tot groeiende verbittering te zoeken.

Maar zelfs die gemoedstoestand kon de heeren niet drijven naar zich te organiseeren.

En zoo kwam het dan, dat de reuzenstrijd van 1904 uitgevochten werd door een georganiseerd blok arbeiders — steunende op een dergelijk te Amsterdam — tegen een losse groep patroons hier, die wel te hoop liepen, maar zelfs na het einde van den strijd dat zoo flauwe verband weer, door het enge egoïsme, lieten uiteenblazen.

De werklieden wonnen dien strijd. Iets wat niet dikwijls gebeurt, als het zoo schrikkelijk lang duurt.

Het bewijs hunner overwinning was daarin gelegen, dat de patroons moesten capituleeren en een groot deel der voorwaarden van den Bond aanvaarden, vóór de werklieden aan den arbeid gingen.

Hier werd dus bewezen en erkend, dat de werklieden gelijke medezeggenschap hadden bij de regeling der werkvoorwaarden.

De A. D. B. ging dan naar het toppunt zijner macht. En niemand dacht er aan, toen die reeds onder hem in redelijk snel tempo wegzonk, dat de helling nog spoediger afgedaald zou worden dan zij bestegen was.

In de plaats van, eenmaal bij elkaar, verder georganiseerd en gezamenlijk de toestanden te blijven regelen, zooals dit te Amsterdam gebeurde, werd de toestand van anarchie nog verhoogd.

Het ergste wat een nijverheid namelijk overkomen kan, de grootste vloekwaardige toestanden welke men kon inburgeren, werd de onze aangedaan.

Een deel der patroons, geholpen door enkele ikzuchtige en daardoor kortzichtige arbeiders, entten de pestbacil der huis- en buitenindustrie op onze mooie nijverheid in.

De geschiedenis is bekend.

Tien jaren — van 1895 tot 1904 — waren er noodig geweest om ons vak goed loonend en zelfs aangenaam te maken. Nog geen vier jaren waren noodig om het terug in den zwartsten poel der ellende te werpen, waaruit het ten koste van zooveel opofferingen en strijd opgewerkt was.

In de helft toch van 1907 reeds overviel ons een der schrikkelijkste en langdurigste crisissen welke wij ooit doormaakten.

Gedurende die enkele jaren was er reeds in buitenplaatsen en tot op zolderkamers toe der stad en omliggende gemeenten, eene nijverheid naast de bestaande gegroeid, welke machtig genoeg was om de basis van al het bestaande wankel te maken.

Door de plotseling intredende geldcrisis kwam de overproductie aan het licht. En een vol jaar boetten zoowel patroons als arbeiders voor de uitspattingen van buiten- en huisindustrie.

En toch zou het nog de definitieve les niet zijn, hoe nijdig de reactie dezer uitspattingen zich ook in beide kampen had doen gevoelen.

Zelfs de gezamenlijke stopzetting van vier weken, in onderling goedvinden en in samenwerking van Amsterdam en Antwerpen, bracht nog geen licht in de geesten onzer patroons, was hen nog geen duidelijke vingerwijzing genoeg voor den te volgen weg.

Na de crisis kwamen betere dagen en.... de meeste patroons, in plaats van in te zien het gevaar der zich immer ontwikkelende, hun en gansch onze nijverheid sloopende huis- en buitenindustrie en dat trachtten te keer te gaan, sloegen den verkeerden weg in om zich namelijk te weren tegen de oneerlijke concurrentie door hongerloonen en lange werktijden, legden zij zich er ook op toe met die middelen te fabriceeren en concurreeren.

Zoo breidde zich de plaag zich nog sneller uit.

Zoo vervaardigden de patroons een roede, waarmede zij, na korten tijd, zelf gegeeseld werden.

In den loop van 1901 deden de gevolgen zich weer opnieuw gelden. Ditmaal niet onder den druk van een internationale geldcrisis, als een soort plotselinge stuip, die ons ter neer sloeg, maar in langzaam en schrikkelijk zeker toenemend tempo.

Buiten de groote 3000 bondsleden stonden er viermaal zooveel buiten alle organisatie. Terwijl zeker een tachtig percent der vakgenooten stellig niet meer verdiende, maar ook minder, dan destijds een metserdiener of koollosser voor loon had.

En immer meer vernietigde die noodlottige verlammende druk het weerstandsvermogen, zoowel van patroon als arbeider.

De overproductie en daardoor de concurrentie werden ondragelijk. Het gerucht over faillieten was ten slotte niet meer van de lucht. De onzekerheid der affaire verlamde elk.

En toch ging men maar voort, als een dom dier, verder den brand in te loopen. Immer kweekte men maar voort nieuwe leerlingen.

Tot de oorlog kwam!

* * *

Middelerwijl was het verloop dier serie noodlottige verwikkelingen op den Bond zelf niet zonder invloed gebleven.

Uit oorzaken, die hier niet behoeven besproken te worden, ontsprong eene beduidende vermindering van het gezag der leiding en het vertrouwen van een deel der leden daarin.

Er kwam verdeeldheid in de kringen der bestuurders. En daar deze verdeeldheid blijvende was en zich steeds scherper afteekende, plantte zij zich ten slotte als een scherpe scheidingslijn doorheen de leden voort.

Daarop volde het ergste!

De scheuring in den Bond stelde, nevens de nog immer bestaande, in de groote staking opgerichte „Gilde," eene nieuwe groep.

En het gevecht van arbeiders tegen arbeiders ging zijn gang, net alsof ergens een noodlot losgelaten was met grimmig besluit tot zelfs de grondvesten van den eenmaal zoo krachtigen A. D. B. om te woelen.

Een machtige kern van diamantbewerkers zag echter te duidelijk, voelde te goed hoe de verdeeldheid bezig was den genadeslag voor hunne broodwinning voor te bereiden.

Toen de oude leiding (Groesser, Bartels, Romeo) ten jare 1912 verdwenen was, schaarde dan ook eene massa zich onmiddellijk en vol hoop en vertrouwen rond het nieuwe, door den Bondsraad aangestelde driemanschap: Van Berckelaer, Van Doeselaer, Van Meerbeeck.

Dat was, om zoo te zeggen, het begin van het tijdvak der hergeboorte van den A. D. B.

Het nieuwe Bestuur wierp onmiddellijk met krachtige en vaste hand het roer om in de richting der *eenheid* en het zich aanpassen der organisatie aan de gewijzigde toestanden.

Geene gemakkelijke taak was het, in die dagen de leiding der organisatie in handen te nemen.

De malaise toch, in 1901 hare eerste sporen vertoonende, drukte van dag tot dag erger. De verdeeldheid was oprecht geestverwarrend.

Het nieuwe Bestuur putte echter zijne zoo noodige geest- en werkkracht vooral uit het roerend vertrouwen der massa anderen. Een vertrouwen, dat zelfs onder de buitenstaande groepen niet naliet zijn invloed te doen gelden.

En zoo kwam het dan, dat, eer er een jaar verloopen was, niet alleen de groep afgescheurden, maar zelfs de oude *Gilde* verdwenen waren. Niet verpletterd, verstrooid naar alle richtingen, maar opgeslurpt, ingelijfd als strijders, als soldaten in den A. D. B.

Die *algeheele eenheid* was wel het mooiste geschenk, dat Van Berckelaer in de feestvergadering voor het Internationaal Congres van 1913 alhier, in de *Harmonie*, den afgevaardigden laler landen aanbieden kon.

En toen kwam de oorlog.

* * *

De indrukken uit dien tijd zijn nog te versch. Wij kunnen kort zijn.

Het Bestuur sloot, bij het uitbreken van dien bloedigsten aller volkenmoorden, wijselijk de Bondskas. Den leden werd aangezegd, dat gezorgd moest worden, dat als de vrede weer kwam, wij strijdensklaar waren.

En de leden begrepen dat en lieten ons de vrije hand. Waarvoor wij hun hier danken.

In de oorlogsperiode kreeg onze A. D. B. de gelegenheid om te toonen, wat een vakbond voor zijne nijverheid kan doen. En er werd gebruik van die gelegenheid gemaakt.

Want hoe dankbaar wij ook zijn kunnen jegens hen bij onze patroons, welke ons later krachtig bijsprongen, een Van Rijswijck, een Van Eeckhoven, een Schmit en anderen nog.. wij zijn het echter, die den grondslag gelegd hebben voor de tallooze maatregelen tot bescherming, tot behoud onzer prachtige nijverheid.

Zooals wij het waren, die het initiatief namen tot het terug hierheen brengen, na den oorlog, van zoowel patroons als werklieden.

Over oorlogshaat, ziekelijk patriotisme en gemaskerde jalousie de métier heen, hielden wij steeds voor oogen de plicht, ons land, na deze bloedige beproeving, zijne schitterende, loonende diamantnijverheid weer te geven, als onze bijdrage tot volledig herstel.

De onverpoosde intensieve propaganda op den buiten en in de stad, de immer op eerlijken grondslag en tactisch gevoerde onderhandelingen met onze patroons, de medewerking van die zijde en van vele kameraden in het buitenland en vooral onze door hare solidariteit uitschitterende groep vakgenooten, welke in Engeland verbleven, dit gansche complex van inzichten en daden gaf niet alleen ons land zijne diamantnijverheid terug, onzen vakgenooten overal den kortsten werktijd ter wereld en goede loonen, maar toonde den goedwilligen onder de patroons wat een vakbond kan en wat een georganiseerde samenwerking tusschen de twee groote groepen onzer nijverheid *voor beiden* beteekent.

* * *

Konden wij bij het Internationaal Congres van 1914 onzen kameraden hier en elders onze arbeiderseenheid *in Antwerpen* aanbieden, bij de herdenking van ons vijf en twintigjarig bestaan zal wel het schoonste geschenk zijn voor allen, hier en overal, onze volledige eenheid doorheen gansch België en de groote invloed onzer organisatie op den gang der nijverheid. Een invloed, die zich afteekent, ten eerste door bijna dertienduizend leden — ongeveer 95% onzer werklieden — verder door onze vriendschappelijke samenwerking met de Juweliers en vooral door de zoo-goed als geheele organisatie van gansch ons bedrijf, van patroons en werklieden.

Sloot dus de eerste periode onzer organisatie in machteloosheid en droevigen broedertwist, het tweede deel geeft ons bijna ons gansche verlangen: eene in ons land weergalooze eenheid.

Moge, als waardig slot van dit zoo bewogen kwart-eeuwsch, en gunstig begin van een nieuw tijdvak, de zich zachtjes aankondigende heropleving van ons bedrijf zich nu snel uitbreide tot volledige herneming en alzoo gelukkige vergetelheid gebracht worden over de laatst doorstane crisis-ellende."

Sociale Aangelegenheden.

Sociale attachés.

Tot zelfs binnen den sfeer der diplomatie met haar tot dusver tot versteening neigende vormen, begint onder den snel groeienden invloed der moderne arbeidsbeweging de geest der sociale hervormingsgezindheid door te dringen. Gelijk voorheen aan de buitenlandsche gezantschappen waren toegevoegd militaire attachés, die aandachtig hadden te letten op de militaire aangelegenheden van het land, waarheen zij waren afgevaardigd, wenscht men voortaan sociale attachés benoemd te zien, die aan meer vredelievende zaken hun opmerkzaamheid hebben te schenken.

Op het Internationaal Congres van Vakvereenigingen, het vorige jaar te Amsterdam gehouden, werd besloten in dien zin een uitnoodiging tot de regeeringen te richten, er op aandringend dat men bij de benoeming van deze nieuwe diplomatieke ambtenaren rekening zou houden met de door de vakvereenigingen des lands in te dienen desbetreffende voorstellen.

De Regeeringen van Duitschland, Noorwegen en Denemarken hebben zich gehaast ten deele tegemoet te komen aan den wensch der vakorganisaties, terwijl aan Italië de eer toekomt, reeds vroeger door de aanstelling van *Adetti all' Emigrazone*, die in verschillende landen werkzaam zijn naar den aard, als men van de sociale attachés in de toekomst verwacht, als baanbrekers op dezen weg te zijn opgetreden.

Wat verstaat men onder sociale attachés en waarin zal hun werkzaamheid bestaan?

Op deze vraag geeft in het *Correspondenzblatt* van het Duitsche Vakverbond Joh. Sassenbach, die met Appleton en Jouhaux op het Amsterdamsche Congres bovengenoemd voorstel deed, het volgende antwoord.

De sociale attaché moet de arbeidsverhoudingen en de sociale wetgeving van zijn eigen land grondig kennen, ten einde in het land waar hij wordt geplaatst, aan de regeering, de parlementsleden, de dagbladpers, evenals aan de organisaties van werkgevers en werknemers deskundige voorlichting te kunnen geven. Het ligt voor de hand, dat hij wat de wetgeving betreft niet alleen moet weten welke wetten van kracht zijn, maar ook welke binnen kort zullen worden ingevoerd. Te dien einde moet hij nauwkeurig kennis nemen van de mededeelingen der dagbladpers uit zijn vaderland en nota nemen van alle materiaal, dat met die wetten in samenhang staat. De regeering moet hem steeds op de hoogte houden van haar sociaal-politieke plannen.

Tegelijkertijd moet hij nauwkeurige studie maken van de arbeidsverhoudingen en van de sociale wetgeving van het land waarin hij werkzaam is, ten einde op zijn beurt de autoriteiten, de parlementsleden, de dagbladpers en de betrokken organisaties van zijn eigen land te kunnen voorlichten en tevens zijn regeering bekend maken met alles, wat binnen zijn arbeidssfeer valt.

De sociale attaché moet nauwkeurig kennis nemen van den loop der arbeidsmarkt in beide landen, opdat hij in zaken van emigratie en immigratie deskundigen raad kan geven. Hij moet weten, welke groepen van arbeiders men in het eene of het andere land kan gebruiken en op welke plaatsen men deze arbeidskrachten behoeft. Wenschelijk acht de schrijver het, dat het met medewerking van de sociale attachés gelukt de emigratie en de immigratie zóó te organiseeren, dat elke arbeider voor zich zelf weet, waar hij werk kan vinden, waardoor veel noodeloos heen- en weertrekken en veel ergernis zal worden voorkomen.

Deze regeling, die eveneens zal gelden voor den aard en den vorm der arbeidsvoorwaarden, voor de aan den arbeider te verleenen persoonlijke bescherming, voor het handhaven van verworven rechten, kan in 't algemeen slechts tot stand komen door overeenkomsten tusschen de regeeringen met medewerking van de organisaties der werkgevers en der arbeiders. Tot zulke overeenkomsten aan te sporen en ze

FEUILLETON.

In de diamantvelden van Zuid-Afrika.

(*Voortzetting*)

De diamant bestaat uit zuivere koolstof, in gekristaliseerden vorm. Het is aan de wetenschap reeds gelukt ze in de laboratoria te vervaardigen, door middel van hoogen druk en temperatuur. Om deze te verkrijgen werpt men koolstof in een hoeveelheid gesmolten ijzer en dompelt de geheele massa in een bad kwikzilver. Hierdoor worden de buitenste lagen snel afgekoeld, deze krimpen in en oefenen een grooten druk op de binnenste deelen uit en dit, gepaard met hooge temperatuur van het gesmolten metaal, doet de koolstof kristaliseeren. De zoo gevormde diamanten zijn echter nog van zeer kleine afmetingen.

Volgens de theorie zijn in 't binnenste der aarde op dezelfde wijze diamanten gevormd. Door 't afkoelen der aarde en 't krimpen van de korst, of door andere oorzaken, werd de hooge druk teweeggebracht en de koolstof, die verondersteld wordt aanwezig geweest te zijn, kristaliseerde. Op de zwakste punten is de korst gebroken en de gloeiende massa er uitgeperst, de bovenliggende lagen steen en grind medevoerende. Deze openingen zijn gewoonlijk trechtervormig, en worden pijpen genoemd. Men vond ze in de nabijheid van Kimberley en elders. De massa vloeide af langs de beddingen der tegenwoordige rivieren, voornamelijk de Oranje Rivier, met hare zijrivieren de Hart en de Vaal. Overal langs deze rivieren worden grindlagen aangetroffen, in dikte afwisselend van 2 tot 40 voet.

Het is echter niet overal waar men grind vindt, dat men zeker is ook diamanten aan te treffen. Onder de vele verschillende soorten van steenen wordt er echter één soort gevonden, waarvan het soortelijk gewicht overeenstemt met dat van den diamant. Op deze nu gaan de mijners af, en wanneer deze in voldoende hoeveelheid aanwezig zijn, bestaat er kans om diamanten te vinden. Om dit uit te vinden neemt men een monster van den grond en wascht dat bij de rivier. Dit wordt genoemd een „maidenwash," en hiernaar beoordeelt de mijner de waarde van den grond.

Is de wasch goed, dan worden de kaffers aan 't werk gezet om met houweelen en spaden den grond los te maken. Somtijds is de bovenste laag van een jongere formatie en moet verwijderd worden. Is deze dik, dan wordt de claim ondermijnd.

Het grind wordt over twee zeven gelaten, eene met mazen van ¾ duim, om de grove steenen te verwijderen en de andere met mazen van ⅜ duim om 't losse zand door te laten. Het gezeefde grind wordt machinaal gewasschen. Onder gedurigen toevoer van water wordt het in de machine gevoerd en hierin worden, onder de vereenigde werking van het water en de middelpuntvliedende kracht, de zwaarste steenen (ook de diamanten) naar den buitenkant geworpen en op geregelde tijden afgetapt. Deze worden in een ronde handzeef nogmaals gewasschen en daarna uitgestrooid op de sorteertafel en de diamanten er door de mijnen uitgezocht, n.l. als ze er zijn. Zijn ze afwezig, wat maar al te dikwijls voorkomt, dan wordt de wasch een blank genoemd.

Het benoodigde water wordt van de rivier gereden — en door de waterrijders verkocht. De prijs wisselt gewoonlijk van 1 tot 5 shillings, en wordt bepaald door den afstand.

En zoo gebeurde het, dat enkele dagen na de proclamatie van Thlaping, duizenden van handen en honderden van machines bezig waren om den grond om te woelen. Toen de eersten begonnen te wasschen, was de belangstelling dan ook groot. Vele claims gingen nog voor hooge prijzen van hand tot hand, maar toen het meerendeel „blank" bleek te zijn, begon de speculatiezucht aanmerkelijk te bekoelen. In den loop der week bleek het, dat niet meer dan 5 pCt. der claims betaalden. Algemeene teleurstelling was het gevolg. Er waren vele kapitalisten, die het eenigen tijd vol konden houden, maar er waren ook anderen, avonturiers, die hier met niets gekomen waren. Ook dezen huurden werkvolk, hopende dat ze zouden „vinden" vóór de betaaldag aanbrak. Toen ook dezen teleurgesteld werden, bleef hun niets anders over dan in stilte te vertrekken. Het gevolg was, dat den volgenden Maandagmorgen 150 Kaffers zich aan 't politiebureau vervoegden om hun bazen aan te klagen. De vogels waren echter gevlogen.

Velen zagen hun bedrijfskapitaal gaandeweg verminderen (het kost ongeveer 25 pond per week om een volledige ploeg gaande te houden) en vertrokken voor het geheel verteerd was, anderen moesten alles verkoopen om geld bijeen te krijgen om weg te komen. In één week werden 75 delvers door den uitveiler uitverkocht en 't gevolg was dat men gereedschappen en machinerie voor een appel en een ei kon bevomen. Men zag dat men er ingeloopen was, en een algemeene uittocht begon. Sommigen blameerden 't Gouvernement, om zoo'n waardelooze plek open te stellen, anderen scholden op de couranten, die de menschen misleid hadden. Men sprak van een zwendel een handige reclame, en begon navraag te doen naar den oorsprong der geruchten, maar niemand scheen het rechte te weten.

Wij hadden reeds opgemerkt, dat een zeker iemand, wiens claim naast een der onze gelegen was, er meer van afwist dan hij uitliet. Hij werkte niet, en op een zekeren Zaterdag trok hij zijn pinnen op. Dien avond brachten wij hem naar onze tent, en nadat wij zijn vertrouwen gewonnen hadden, liet hij de kat uit den zak.

Zijn verhaal kwam op het volgende neer.

Het was in 1913, dat een duizendtal delvers bezig waren te Killarney, aan de overzijde der Hart rivier. De tijden waren slecht, en grond was schaarsch. Men vermoedde dat diamanten aanwezig waren te Thlaping en verzocht aan 't Gouvernement om de plaats open te stellen. Deze pogingen mislukten. Toen vatten eenigen hunner het plan op om de plaats te bestormen, hopende, dat, indien een duizend delvers er eenmaal gevestigd waren, het Gouvernement hen zou laten begaan. Hiervoor was het echter noodig om zich van de samenwerking van allen te verzekeren.

Om dit te verkrijgen, gingen eenigen hunner (onze zegsman was een van hen) bij nacht over de rivier, en brachten eenige zakken grond mede, waarin ze vóóraf eenige ruwe diamanten gestrooid hadden, die elders waren gevonden. Deze werden uitgewasschen in tegenwoordigheid der andere delvers. De list gelukte. Vervolgens ging men met een lijst rond om handteekeningen te verkrijgen, en het bleek, dat het meerendeel genegen was, om op het avontuur in te gaan.

Op een zekeren nacht zou de overtocht plaats hebben, en tijd en plaats werd bepaald. Niet allen kwamen echter op. Toen men bij de rivier kwam, was het getal tot 100 geslonken, en slechts 40 trokken over. Dezen voelden zich te zwak, om zich tegenover de politie staande te houden, en keerden weer terug. Het plan was mislukt, maar de verhalen van den rijkdom bleven in omloop, en werden nog gedurig aangedikt.

Na dit gehoord te hebben, besloten ook wij om te vertrekken.

Wij huurden een ossenwagen, en trokken terug naar de Vaal Rivier, die we nu een 5-daagschen trek bereikten. Eerst werkten we een paar weken op Jonaskop, en vertrokken later naar Rooidam, een zendelingsplaats, die geproclameerd werd op den 4den Mei. Hier

voor te bereiden, behoort tevens onder de taak er sociale attachés.

De sociale attaché moet tevens, voor zoover het meer dan een bureaucratische behandeling van de zaak betreft, opkomen voor de belangen der arbeiders en beambten van zijn eigen volk in het vreemde land. Te dien einde is het noodzakelijk dat hij met de autoriteiten zoowel als met de werkgevers en arbeidersorganisaties van het land, waar hij aangesteld is, goede betrekkingen onderhoudt.

Wat de politiek en de politieke partijen betreft, moet hij natuurlijk een stipte neutraliteit in acht nemen.

Voorts moet de sociale attaché zijn aandacht schenken aan alle vraagstukken, die voor de arbeiders van indirect belang zijn, als o. a. coöperatie, arbeidersontwikkeling, woningtoestanden en alle dergelijke.

Ten einde zijn taak te kunnen vervullen, moet de sociale attaché de taal van het vreemde land machtig zijn. Hij moet ook kennis dragen van de economische en politieke toestanden, terwijl hij geen vreemdeling mag blijven in de geschiedenis en de litteratuur van het land. Indien hij ten slotte met inwoners van het land zijner werkzaamheid in persoonlijk verkeer staat, kan dit slechts zijn arbeid ten goede komen.

Ziehier in algemeene lijnen geschetst de taak en het veld van werkzaamheid der toekomstige sociale attachés naar de opvatting van den Duitschen schrijver.

De practijk zal aantoonen, dat ook van de persoonlijke eigenschappen en bekwaamheden, vooral van den tact der aan te stellen ambtenaren veel zal afhangen, of de instelling van dezen nieuwen diplomatieken post de beoogde resultaten oplevert.

Vrijheid in Polen.

Bittere klachten komen er uit het nieuwe Polen over de opvattingen, die de autoriteiten op het punt der vrijheid van de arbeiders huldigen. Ondanks alle schoone beloften heerscht er een waar dwangsysteem. Op verschillende plaatsen is de staat van beleg afgekondigd, werden onlangs openbare vergaderingen verboden en vakvereenigingen van beambten en arbeiders ontbonden. In andere steden zijn openbare bijeenkomsten weer toegelaten, maar was bepaald, dat elke vergadering vijf dagen te voren moest worden aangevraagd met nauwkeurige opgave der te behandelen punten. Zelfs onderhandelingen tusschen werkgevers en arbeiders tot regeling der loonvoorwaarden behoefden vooraf de toestemming der overheid, waarbij het niet aan chicanes ontbrak, zoodat somwijlen contracten niet konden worden afgesloten.

Vooral in Pommerellen (Westpruisen) schijnt de reactie hoogtij te vieren. Het recht van vereeniging voor de arbeiders wordt daar tot een paskwil. De leden der vakvereenigingen moeten zich bij de politie melden, de statuten, de verslagen van alle bijeenkomsten moeten op het politiebureau ingeleverd worden. Ten gevolge van het gebrek aan grondstoffen en kolen moeten de arbeidstijden ingekort en vele arbeiders ontslagen worden. Maar van steun aan de werkloozen uit openbare middelen is geen sprake. Een ontslagen arbeider, die geen werk zoekt in den landbouw, ontvangt eenvoudig geenerlei uitkeering.

Het gaat den eigenlijk Poolschen arbeiders niet beter dan den Duitschen. En daarbij ziet het er met de levensmiddelenverzorging slecht uit. De inkomende rechten van de uit Duitschland ingevoerde waren, zijn met 900 % verhoogd. Govendien koopt het leger alles op.

Intusschen beginnen donkere wolken boven het nieuwe Poolsche Rijk samen te trekken. De oorlog tegen Rusland in nationalen grootheidswaan begonnen, dreigt op een catastrophe uit te loopen. De Bolsjewiki staan voor de deur. In pijn en banden heeft de regeering een beroep gedaan op het nationaliteitsgevoel der arbeiders, maar het is de vraag, of haar noodkreet gehoor zal vinden. Zij zal de wrange vruchten van haar reactionnaire arbeiders-politiek moeten oogsten, die het jonge Polen in de armen der revolutie heeft gevoerd.

H. v. d. M.

VOOR DE VROUWEN.

De geschiedenis herhaalt zich.

Toen de bezittende klasse nog grootendeels in de vertegenwoordigende lichamen de lakens uitdeelde, was er geen sprake van, dat er voor de arbeidende klasse iets werd gedaan. Lage loonen, overmatig lange arbeidstijd, kinderuitbuiting op groote schaal, zoo waren de toestanden; en de ellende daaraan verbonden, geen pen kan haar beschrijven. Toen echter meer en meer het socialisme veld won, kwamen er langzamerhand verbeteringen. Was de bourgeoisie nu in eens zooveel gaan gevoelen voor hetgeen de arbeidende klasse te kort kwam? Och neen. Maar er waren menschen opgestaan, die naar het hart der arbeiders wisten te spreken, die zelf arbeiders waren, of zich hun zaak hadden aangetrokken en in opstand kwamen tegen de gruwelijke uitbuiting en ongerechtigheid, waaronder zij gebukt gingen. Stukje voor stukje werd er nu iets losgelaten; niet uit liefde voor de arbeiders, niet uit overtuiging, maar alleen *uit angst voor de socialisten*. Immers wanneer dezen aanhang wonnen, wanneer de arbeiders hun eigen kracht gingen begrijpen, dan was het met de overmacht der bezitters, die een *minderheid* vormen, gedaan. Toen de moderne vakvereeniging groot begon te worden, werden er katholieke en christelijke vakvereenigingen opgericht. Alweer niet uit liefde en overtuiging, maar alweer door angst gedreven. Nu hadden ze ineens den mond vol van de belangen der arbeiders, waarmede zij het toch zoo goed voor hadden. Er kwamen hervormingen, zij het tegen wil en dank. *Uit angst voor de socialisten.*

Nu is het vrouwenkiesrecht er. En de socialistische vrouwen doen haar best, om de arbeidersvrouwen in te lichten. Wat ze altijd deden trouwens. Niet alzoo ons christelijk en katholiek Nederland. Maar nu moet het wel. Nu legt de stem der vrouw gewicht in de schaal. Ze zouden voor de uitwerking daarvan geen vrees koesteren, wanneer daar maar niet de socialisten waren. Die vertellen de vrouwen wat ze te kort komen. Die wijzen ze op het onrecht dat bestaat. Die wijzen ze den weg tot verbetering. Dat wordt een gevaar voor zulke Christenen, die god Mammon dienen. Nu worden hun vrouwen te hoop gedreven. Want de socialistische vrouwen weren zich geducht. Over die woorden struikelt men in de christelijke pers. Alweer niet uit liefde voor de belangen der arbeidersvrouwen. Alweer niet uit overtuiging. Alweer omdat de socialisten zich weren.

Vrouwen, vele mannen uit onze beweging hebben langen tijd noodig gehad om dit te begrijpen. Zij zijn vaak door schade en schande wijs geworden. Spiegelt u aan hen. Laat hun ondervinding voor u een les zijn. Er zijn velen van hen, die met pastoor of domineé naar de kerk gaan, maar met de rooien naar de stembus. Begrijpt uw eigen belang en handelt alzoo.

M. W.—L.

Officiëele Mededeelingen.

Halen der Uitkeeringskaarten voor de week eindigende 21 Augustus 1920 op Maandag 16 Augustus 1920.

Alleen voor MANNEN

Vakgroep 2.

Lett. A-F van 9-10 uur.
„ G-N „ 10-11 „
„ O-S „ 11-12 „
„ T-Z „ 1-2 „

OVERIGE Vakgroepen

Lett. A-M van 2-3 uur.
„ N-Z „ 3-4 „

Halen der Uitkeeringskaarten voor VROUWEN op Dinsdag 17 Augustus 1920.

Lett. A-M van 1-2 uur.
„ N-Z „ 2-3 „

Halen der UITKEERING voor allen die in aanmerking komen, Donderdag 19 Augustus 1920.

Lett. A-E van 9-10 uur
„ F-K „ 10-11 „
„ L-O „ 11-12 „
„ P-R „ 1-2 „
„ S-Z „ 2-3 „

Ieder wordt DRINGEND verzocht, ten einde opstopping te voorkomen, op den juisten tijd aanwezig te zijn.

Hilversum en Bussum.

De te Hilversum woonachtige werkloozen, die uitkeering ontvangen, ook zij, die in wachttijd zijn, moeten des Maandags, Dinsdags, Woensdags en Donderdags, 's middags tusschen 2 en 2½ uur, in de Openbare Leeszaal, Heerenstraat 41, zaal 1, de contrôlelijst teekenen. De uitkeering en de afstempeling voor werkloozen, die geen uitkeering ontvangen, en uitbetaling ziekenuitkeering enz. heeft plaats Vrijdags tusschen 1 en 2 uur.

Aanvragen voor werkkaarten en opgaven van verandering van patroon, zoomede inlevering bij eventueele werkeloosheid, gelieve men uitsluitend te doen des Maandags en Vrijdags in bovengenoemd lokaal. Aangevraagde kaarten kunnen daar ook in ontvangst genomen worden.

De werkloozen te Bussum melden zich, indien zij recht op uitkeering hebben, dagelijks Korte Singel 40, tusschen 10 en 11 uur. Vrijdags heeft de betaling van werkloozen- en zieken-uitkeering en de afstempeling der overige werkloozen plaats tusschen 3 en 3½ uur in café „De Kroon" aan den Stationsweg.

Bij eventueele werkeloosheid gelieven de te Hilversum woonachtige leden zich onmiddellijk te laten inschrijven aan de Arbeidsbeurs in de Langestraat. Te Bussum heeft die inschrijving plaats aan de Arbeidsbeurs, ten Gemeentehuize.

Aanmelding van Werkloozen Sloten, Nieuwer-Amstel en Ouder-Amstel.

Werkloozen woonachtig te Sloten, moeten zich laten inschrijven bij den correspondent der Arbeidsbemiddeling te Sloterdijk, Bureau Gemeentewerken, Admiraal de Ruyterweg 343. Het Bureau is geopend op alle werkdagen tusschen 9 en 10 uur 's morgens.

Werkloozen, woonachtig in Nieuwer-Amstel, moeten zich laten inschrijven bij den correspondent der Arbeidsbemiddeling ten gemeentehuize te Amstelveen. Het kantoor is geopend alle werkdagen van des voormiddags 9 uur tot des namiddags 2 uur.

Werkloozen, woonachtig te Ouder-Amstel, moeten zich laten inschrijven bij den correspondent der Arbeidsbemiddeling ten Gemeentehuize te Ouder-Amstel. Het kantoor is geopend dagelijks des voormiddags van 10—12 uur.

De aanmelding moet geschieden van den eersten dag der werkloosheid af. Eerst van deze inschrijving af wordt de wachtweek gerekend.

Schoten.

De leden, die werkloos zijn en recht hebben op uitkeering, moeten bij den aanvang hunner werkloosheid daarvan kennis geven aan den penningmeester en dagelijks de presentielijst teekenen, ook gedurende den wachttijd, in de Spaanschevaartstraat 71 en zich laten inschrijven aan de Arbeidsbeurs, Nieuwe Gracht te Haarlem.

De uitkeering heeft *uitsluitend* plaats des Zaterdags tusschen 9½—10 uur aan bovengenoemd adres, waar ook de werkkaart kan worden ingeleverd.

WERKKAARTEN.

Werklieden noch leerlingen mogen aan den arbeid gaan, zonder van het Bestuur verkregen verlof, welk verlof blijken moet uit te verstrekken werkkaarten. Deze kaarten zijn verkrijgbaar in het Bondsgebouw, Kamer 6, Maandags van 9 tot 2½ uur n.m., Dinsdags, Woensdags, Donderdags en Vrijdags van 9½ tot 2½ uur n.m. en Zaterdags van 9½ tot 1 uur n.m.

De fabrieken en werkplaatsen worden regelmatig gecontroleerd. Zij, die aangetroffen worden zonder zulk een kaart, zullen moeten stoppen en zullen voorts, wegens overtreding van een bondsbesluit, conform het Reglement worden gestraft.

Als het werk afgeloopen is, om welke reden, of onder welke omstandigheden ook, dus mede in geval van ziekte, moeten den dag daarna de werkkaarten worden ingeleverd, aangezien voor de dagen, dat de kaart niet is ingeleverd, geen uitkeering wordt verstrekt.

Uitslag Referendum.

Het Bestuur bericht, dat bij het referendum betreffende de verhooging van contributie uitgebracht zijn 6793 stemmen, verdeeld als volgt:

Voor,	5501	stemmen.
Tegen,	496	„
Onwaarde,	562	„
Blanco,	234	„

Nieuwe Contributie.

In verband met bovenstaand bericht nopens den uitslag van het referendum, deelt het Bestuur mede, dat de nieuwe contributie voor de eerste maal betaald zal moeten worden over de week, ingaande 15 Augustus 1920. De eerste werkelijke betaling moet dus plaats hebben op 20 en 21 Augustus 1920.

De nieuwe contributie is aldus:

Tot f	11.99	per week	f 1.—
van -	12.—	tot f 15.99	- 1.25
„ -	16.—	„ - 19.99	- 1.50
„ -	20.—	„ - 29.99	- 2.—
„ -	30.—	„ - 39.99	- 2.25
„ -	40.—	„ - 59.99	- 2.50
„ -	60.—	en daar boven	- 3.—

Berekening van den extra toeslag.

In overleg met het Bestuur van de A. J. V. is de extra-toeslag voor de week van 25 tot 31 Juli 1920 vastgesteld op 15 %.

Voor de loketwerkers, die voor meer dan één patroon werken, is de toeslag 12½ % op het bruto-loon. In dezen toeslag is begrepen de toeslag van 15 %, die den verstellers uitbetaald moet worden.

Verbod van werken.

Het Bestuur bericht, dat, ingaande 29 Februari 1920, het verboden is te werken voor, bij, of met den heer

A. VAN DER MOLEN,
Van Woustraat 138, kantoor Diamantslijperij Van Weerden, N. Achtergracht 134.

Certificaten voor Antwerpen.

De bondsleden, welke naar Antwerpen vertrekken, zijn *verplicht* tijdig, d. w. z. *minstens twee dagen tevoren*, een certificaat aan te vragen.

Waar te Antwerpen de noodzakelijkheid wordt gevoeld om kennis te dragen van hetgeen te Amsterdam werd verdiend, opdat het loon der betrokkenen niet verminderen zal, is bovengenoemde maatregel noodig. Bij de verstrekking der certificaten kan op deze wijze voor de noodige gegevens zorg gedragen worden.

Aanvulling Reglement op de Werkloozenkas.

Het Bestuur bericht, dat, ingevolge met Z.E. den Minister van Arbeid gepleegd overleg, en onder diens goedkeuring, de volgende bepaling aan het Reglement op de Werkloozenkas toegevoegd worden:

„Degenen, die voor eene uitkeering gedurende 156 dagen in aanmerking komen en die reeds 13 weken uitkeering genoten hebben, zullen zonder wachttijd den 2den termijn van 13 weken uitkeering mogen ontvangen.

Een lid, recht hebbende op uitkeering over 78 dagen, zal, indien de termijn van uitkeering ten volle is genoten, slechts dan voor een nieuwen termijn van 13 weken in aanmerking komen, indien door hem ten minste over 25 weken volledig en regelmatig de bijdrage voor de kas zal zijn betaald, te rekenen vanaf de week, waarin hij voor de eerste maal uitkeering genoot.

Een lid, recht hebbende op uitkeering over 156 dagen, zal, indien deze termijn van uitkeering ten volle is genoten, slechts dan voor een nieuwen termijn van 13 weken in aanmerking komen, indien door hem ten minste over 25 weken volledig en regelmatig de bijdrage voor de kas zal zijn betaald, terekenen vanaf de week, waarin hij in den eersten termijn voor de eerste maal uitkeering genoot."

Den bondsleden wordt in overweging gegeven, deze nieuwe bepaling uit te knippen en in het reglementboekje der Werkloozenkas te plakken.

Contributie.

Ontvangen in de week eindigende 17 Juli '20.

3059	roode zegels	à f 2.—	= f	6118.—
211	blauwe „	„ - 1.60	= -	337.60
93	grijze „	„ - 1.25	= -	116.25
67	groene „	„ - 1.—	= -	67.—
94	bruine „	„ - 0.75	= -	70.50
3524	zegels.	Totaal f		6709.35
Hiervan	v/h	Werkloozenfonds	-	1762.—
			f	4947.35

Contributie niet-leden werkloozenkas: (Verhoogde contributie.)

19	roode zegels	à f 2.—	= f	38.—
3	bruine „	„ - 0.75	= -	2.25
22	zegels.	Totaal f		40.25

Contributie niet-leden werkloozenkas: (Oude zegels.)

2	roode zegels	à f 1.70	= f	3.40

Ontvangen in de week eindigende 24 Juli '20.

2794	roode zegels	à f 2.—	= f	5588.—
234	blauwe „	„ - 1.60	= -	374.40
124	grijze „	„ - 1.25	= -	155.—
76	groene „	„ - 1.—	= -	76.—
80	bruine „	„ - 0.75	= -	60.—
3308	zegels.	Totaal f		6253.40
Hiervan	v/h	Werkloozenfonds	-	1654.—
			f	4599.40

Contributie niet-leden werkloozenkas: (Verhoogde contributie.)

11	roode zegels	à f 2.—	= f	22.—
1	bruine „	„ - 0.75	= -	0.75
12	zegels.	Totaal f		22.75

Contributie niet-leden werkloozenkas: (Oude zegels.)

3	roode zegels	„ f 1.70	= f	5.10
1	blauw „	„ - 1.30	= -	1.30
4	zegels.	Totaal f		6.40

Ontvangen in de week eindigende 31 Juli '20.

3560	roode zegels	à f 2.—	= f	7120.—
300	blauwe „	„ - 1.60	= -	480.—
117	grijze „	„ - 1.25	= -	146.25
90	groene „	„ - 1.—	= -	90.—
90	bruine „	„ - 0.75	= -	67.50
4157	zegels.	Totaal f		7903.75
Hiervan is voor de werkloozenkas			-	2053.50
			f	5850.25

Contributie niet-leden werkloozenkas: (Verhoogde contributie.)

13	roode zegels	à f 2.—	= f	26.—
1	bruine „	„ - 0.75	= -	0.75
14	zegels.	Totaal f		26.75

Contributie niet-leden werkloozenkas. (Oude zegels.)

4	roode zegels	à f 1.70	= f	6.80
1	groene „	„ - 0.70	= -	0.70
5	zegels.	Totaal f		7.50

Certificaten Engeland.

Het Bestuur bericht, dat, op verzoek der *London Diamond Workers' Union*, tot nader order geen certificaten voor Engeland afgegeven zullen worden.

Werkloozen Leden

die geen uitkeering ontvangen, wordt bericht, dat de inschrijving op Vrijdag in Handwerkers Vriendenkring, N. Achtergracht, geschiedt.

Aangifte van werkloosheid voor die bondsleden welke de navolgende week nog niet in aanmerking komen voor uitkeering bij werkloosheid.

Alle werkloozen melden zich aan op Vrijdag 20 Aug. 1920, van 's morgens 10—11 uur en 's middags van 2—3 uur, in Handwerkers Vriendenkring, N. Achtergracht.

Indien men zich buiten de stad bevindt, moet men dit vandaar per briefkaart melden op den bepaalden dag, met uitzondering van werkloos-melding uit plaatsen in het buitenland, waar de diamantindustrie wordt uitgeoefend. Dergelijke melding kan niet worden aanvaard. Vóór het vertrek naar die plaatsen moet men vooraf persoonlijk daarvan aan de administratie kennis geven.

Uitkeering bij werkloosheid.

Leden, die van de eene gemeente naar een andere verhuizen, moeten bij de opgave van hun verhuizing insluiten een bewijs, dat zij in hun nieuwe woonplaats in het bevolkingsregister zijn ingeschreven.

Statistiek der Werkloosheid.

Aangemeld in de week van 25—31 Juli '20.

Vakgr.	Ingeschreven Mannen	Ingeschreven Vrouwen	Uitkeeringen Mannen	Uitkeeringen Vrouwen	Totaal
1	15	1	189	2	207
2	233	1	3327	1	3562
3	44	—	745	3	792
4	10	41	316	541	908
5	170	—	167	—	337
6	55	1	57	—	113
7	—	120	2	127	249
8	3	—	65	—	68
9	22	3	104	31	160
Totaal	552	167	4972	705	6396 *)

*) 6396 + 2 meldingen per briefkaart uit Amsterdam, waarvan echter ingevolge besluit van den Bondsraad geen nota wordt genomen, vormen een totaal van 6398, tegen 5782 in de vorige week.

Attentie werkloozen die geen uitkeering ontvangen.

Van briefkaarten, brieven of andere dan persoonlijke aanmeldingen wordt geen nota genomen.

In verband met bovenstaande mededeeling omtrent het zenden van briefkaarten, brieven enz., wordt tevens medegedeeld dat ter voorkoming van fraude van schriftelijke ziekmeldingen op den dag der werkloosmelding geen nota kan worden genomen.

Werklooze zieken moeten op Vrijdag iemand namens hen aan het loket van den kassier Bondsgebouw zenden, opdat terstond de dokter kan komen om den toestand te controleeren.

Overzicht der Zieken-uitkeering.

In de week van 18—24 Juli '20.

Vakgroep	Aantal zieken	Bedrag
1	4	f 56.—
2	90	- 1290.—
3	9	- 112.—
4	27	- 367.—
5	11	- 142.—
6	2	- 24.—
7	19	- 234.80
8	1	- 12.—
9	5	- 80.—
Totaal	168	f 2317.80

De uitkeering bij bevalling, groot f 10.—, werd verstrekt aan Mevr. M. Witteboon—Sanders Vakgr. 4, No. 1115.

In de week van 25—31 Juli '20.

Vakgroep	Aantal zieken	Bedrag
1	2	f 28.—
2	88	- 1232.—
3	9	- 154.—
4	30	- 384.—
5	11	- 150.—
6	2	- 24.—
7	16	- 189.80
8	1	- 14.—
9	6	- 86.—
Totaal	165	f 2261.80

De uitkeering bij bevalling groot f 10.— werd verstrekt aan Mevr. R. Dotsch—Gans, Vakgr. 7 No. 499.

Idem groot f 10.— werd verstrekt aan Mevr. S. Koord—Ketellapper, Vakgr. 7 No. 700.

Aangifte van uitkeering bij ziekte.

Ieder, die ziek wordt, of wien een ongeval treft, moet daarvan onmiddellijk kennis geven aan de Bondsadministratie. Loopende zieken moeten dit persoonlijk doen. Anderen moeten iemand namens hen zenden. In elk geval moet het diploma van den betrokkene medegebracht worden.

Op den derden dag na deze aanmelding moet aan de Bondsadministratie kennis worden gegeven, of de zieke al dan niet hersteld is. Uiterlijk bij de tweede melding moet de werkkaart worden ingeleverd. Eerst daarna wordt de uitkeering verstrekt.

Bij voortduring der ziekte moeten zij, die bedlegerig zijn, daarvan *schriftelijk* kennis geven elken *Zondag* en de loopende patienten persoonlijk elken Maandag van 10—1 uur.

Men gelieve nu wel van de voorschriften nota te nemen en er bij voorkomende gelegenheden naar te handelen, daar men anders het personeel der Bondsadministratie allerlei onnoodige moeite veroorzaakt en zichzelf blootstelt aan de mogelijkheid van buiten het genot der uitkeering te worden gesteld, of haar slechts gedeeltelijk te genieten.

Prijzen van boort enz.

De prijzen van Boort enz. zijn voor deze week in overleg met het Bestuur der A. J. V. als volgt samengesteld:

Boort	per karaat	f	12.50
Klooversuitschot	„ „	-	10.—
Klateersel	„ „	-	5.—
Brillantpoeder	„ „	-	5.—

Het Bestuur van den A. N. D. B.,
Henri Polak, Voorzitter.
Jan A. van Zutphen, Secr.

Amsterdam, 13 Aug. 1920.

---

slechts 500 mededingers en de zaak verliep veel kalmer. We hebben hier weer 3 claims afgepind en zijn reeds met den arbeid begonnen.

Dit is werkelijk zeer interessant. Natuurlijk er zijn onaangenaamheden aan verbonden, zooals b.v. wanneer de termieten de pinnen van de tent hebben doorgeknaagd, en een nachtelijke windvlaag het zaakje omverhaalt, of, wanneer de winkelier is uitverkocht en men voor eenige dagen van mielie-pap moet leven. Verder zijn er nog moeilijkheden voortvloeiende uit de primitieve keukeninrichtingen en dergelijke, maar deze komt men gemakkelijk te boven. Voor 't overige is het een vrij en ongedwongen leven. Zooals reeds gezegd is, we zijn met zijn drieën, en we hebben de werkzaamheden als volgt verdeeld:

Een houdt het opzicht bij 't werk, een ander behartigt de huishoudelijke aangelegenheden en de derde gaat proviand en hout zoeken, en nieuws vernemen in 't kamp. Vooral dit laatste is aantrekkelijk. Alle nationaliteiten zijn bijna vertegenwoordigd. Boeren, Franschen, Duitschers, Ieren en Amerikanen, Australiërs, Scandinaviërs met een sprinkeling van Hollanders er door, alles woelt er dooreen. De meesten wonen in tenten, sommigen in kleine verplaatsbare huisjes, anderen in wagens, weer anderen onder een eenvoudig stuk zeildoek. Enkele van de delvers brengen hun vrouwen en kinderen met zich mede, maar hun aantal is gering.

En hoe aangenaam, om te luisten naar de verschillende verhalen, op welke wijze sommigen hun „geluk" gevonden hebben, en hoe ongelukkig anderen zijn geweest.

Hier is iemand die voor 6 maanden achtereen van mieliepap geleefd heeft, door 't Gouvernement verstrekt, vandaag is hij welgesteld. Ginder is een Noor, hij werkt in den diepen grond. Een krekel zit aan den wand van zijn schacht, het snerpend geluid hindert hem. Hij steekt naar het insect, en ziedaar een 45 karaat diamant valt in schop, zijn fortuin is gemaakt. Hier is iemand, die reeds voor meer dan 3 maanden werkt zonder iets te vinden. Zijn kapitaal is verteerd, in wanhoop verlaat hij zijn claim, een ander vangt aan, en in één weeks tijds haalt er voor meer dan 2000 pond waarde uit. Deze en dergelijke gevallen komen veelvuldig voor.

En om dan een gesprek aan te knoopen met oude beroepsdelvers, menschen die hier een leeftijd hebben doorgebracht.

Ik ontmoette er een, een Engelschman, die reeds voor 47 jaren het beroep had uitgeoefend, een van de pioniers toen Kimberley geopend was. „En heb je nooit je fortuin gemaakt?" vroeg ik hem. „Wel jongmensch," was het antwoord „in vroegere dagen heb ik veel geld gemaakt, maar, zooals je weet, een dwaas en zijn fortuin zijn spoedig gescheiden. En wanneer je eerst de cantienhouder moet opvullen met champagne om een flesch whiskey in handen te krijgen, of bij het dobbelen 50 pond op een worp zet, dan weet je wel waar het heen gaat. Vroeger werd ik altijd een der gelukkigen geacht, maar ik was zorgeloos, en thans, nu ik er bijzonder zorg voor zou dragen, schijnt het geluk mij te ontwijken. „En mijn jonge vriend," vervolgde hij, „indien ik je een goeden raad mag geven, vertrek van hier zoo spoedig mogelijk, vóór de speculatiekoorts je volkomen overmeesterd heeft en je allen lust voor geregelden arbeid ontnomen. Het geheele bedrijf is een dobbel, van 't begin tot 't einde." Ik stelde hem echter gerust met de verzekering dat ik slechts aan een vacantie-uitstapje was, en na hem voor zijn vaderlijken raad bedankt hebbende, nam ik afscheid van hem. Dat was te Home-Rule. Te Thlaping ontmoette ik hem weer. „En hoe gaat het nu, ou baas?"

„Gisteren heeft men bij mij ingebroken, en dit is al wat ik heb overgehouden," antwoordde hij wijzende op zijn armoedige kleeding. „En wat is uw opinie van de nieuwe gronden?" „Ik wenschte ze op den bodem van den Indischen Oceaan." Hij is één uit velen.

En hoe gezellig het is om 's avonds rondom de kampvuren te zitten en te luisteren naar de verschillende verhalen. Op welke romantische wijze sommige steenen gevonden zijn. Hoe somtijds een kaffer een steen, bij 't graven gevonden, tracht te smokkelen. Hoe handig anderen zijn bij 't wasschen, en door een zekere beweging van de zeef de diamant juist in 't midden weten te brengen. Dan door een plotselinge ruk hem omhoog laten springen, opvangen in hun mond en inslikken vóór hun baas er iets van bemerkt heeft.

Dan zijn er personen, verdacht als I.D.B.'s (illicit diamond buyers) die deze steenen voor een geringen prijs opkoopen.

Deze en dergelijke verhalen vormen het middelpunt van alle gesprekken, overigens hoort men zeer weinig van de buitenwereld. De post is zeer ongeregeld, en nieuwsbladen schaarsch en oud. De „N.P.G.C." bereikt mij echter tamelijk geregeld, en verschaft mij menig genotvol uurtje. De onderlinge verhouding tusschen de delvers is tamelijk kameraadschappelijk, beter dan men zou verwachten in deze rumoerige tijden. Alle verschillen van politieken en nationalen aard worden geheel overvleugeld door het eene gemeenschappelijk doel n.l. de jacht naar den diamant.

Gedurende ons verblijf te Home-Rule had ik nog de gelegenheid om een politieke vergadering bij te wonen die gehouden werd door den candidaat der Nationale Partij.

Door vier dames werd de spreker naar 't platform gedragen, en na eerst hulde gebracht te hebben aan de Afrikaansche vrouwen, aan wie zeide hij, het te danken was dat het nationaliteitsgevoel in stand was gebleven, zette hij het streven zijner partij uiteen. Maar daarmee was de zaak beëindigd: er was bijna geen debat, enthousiasme werd niet getoond en er werd niet meer gesproken. Twee dagen later, op den 10den Maart werden de algemeene verkiezingen gehouden. Een week daarna vroeg ik dezen en genen naar den uitslag, maar niemand scheen het te weten, en niemand scheen er zich over te bekommeren.

Op den 20sten ging ik 's morgens over de rivier om op een boerderij melk te zoeken en daar bij Oom Lombard hoorde ik den uitslag. Vanaf dien tijd ging ik geregeld elken morgen „De Burger" lezen (in ruil voor de „N.P.G.C.") en onder het genot van een kop koffie en een pijp tabak met Oom „gezelsen". Want deze drie dingen heeft de Boer „banje lief voor" daarvoor stelt hij gaarne tijd beschikbaar. Maar sedert ons vertrek is daar ook weer een einde aan gekomen en mis ik die morgenuitstapjes.

's Zaterdagmiddags en 's Zondags wordt niet gewerkt. Ieder brengt dien tijd door naar eigen goedvinden. Sommigen wasschen hun kleeren, anderen dobbelen en spelen met kaarten en diegenen die de geestelijke belangen niet geheel en al vergeten, houden godsdienstoefeningen. De Boeren hielden hun vergaderingen geregeld te Thlaping aan den oever van de rivier, en hun psalmen en gezangen klonken, als een luidend protest, over dit tooneel van wereldzin en vermaak.

En dan het trekken met den Z.A. ossenwagen, door velden en bosschen, ook dat heeft zijne bekoring. Ook hier biedt zich de gelegenheid aan voor karakterstudie. Onze trek duurde 5 dagen, en we hadden slechts voor 3 dagen proviand meegebracht.

(*Wordt voortgezet.*)

Maatschappelijk Werk.

BIBLIOTHEEK.

De B.C bericht, dat de bibliotheek gedurende de maand Augustus des Woensdags-avonds gesloten is.

* * *

De B. C. bericht, dat de bibliotheek tot nadere aankondiging geopend is:

Maandag, Dinsdag en Donderdag, des avonds van 8—9 uur.

Op deze avonden is er gelegenheid zich als lezer(es) te laten inschrijven op vertoon van bondsdiploma 1920, met niet meer dan twee weken schuld.

Vereenigings-Nieuws.

Federatie van Diamantbewerkers Ziekenfondsen.

Ondergeteekenden verklaren hierbij de boeken van den Penningmeester van bovengenoemde vereeniging gecontroleerd en in orde bevonden te hebben.

De Contrôle-Commissie,
B. Kroonenberg.
M. Heertje.
I. Groenteman.

Gemengd Nieuws.

EEN LOFWAARDIGE UITZONDERING.

Men schrijft ons:
De heer Lion B. Zeldenrust heeft zijnen werklieden hetgeen zij bij de uitkeering te kort zijn gekomen op hun gemiddeld loon voor de vacantie, bijgepast.

VOORSCHOTTEN WERKLOOZENKASSEN.

Burgemeester en Wethouders van Amsterdam stellen den Raad voor met de hierna vermelde bedragen bij te dragen in het rentelooze voorschot verstrekt ten behoeve harer werkloozenkassen aan de navolgende organisaties:

Alg. Ned. Diamantbewerkersbond f 375.000, Ver. van Isr. Werklieden en Handelsbed. „Betsalel" f 7500, R.-K. Diamantbew. ver. „St. Eduardus" f 5000, Chr. Diam.bew.ver. en „De Ver. Schijvenschuurders" f 3000, onder de volgende voorwaarden.

a. dat door het Rijk ten minste gelijke bedragen en door de betrokken organisaties 2/3 gedeelten van deze bedragen als voorschot aan de werkloozenkassen zullen worden verstrekt;

b. dat de contributie aan de werkloozenkas voor de leden, die tot betaling ervan reglementair verplicht zijn, wordt gebracht op f 1 per week;

c. dat de terugbetaling der voorschotten zal geschieden aan Rijk en Gemeente, elk op dezelfde tijdstippen en tot dezelfde bedragen, terwijl die tijdstippen en bedragen door Rijk en Gemeente, gehoord het bestuur der kas en gelet op den toestand daarvan, in gemeenschappelijk overleg zullen worden vastgesteld.

In hun toelichting tot dit voorstel zeggen B. en W. o.m.:

In de reglementen der werkloozenkassen van de vakvereenigingen in de diamantnijverheid is bepaald, dat een lid ten hoogste gedurende 78 dagen per jaar uitkeering kan ontvangen, welke termijn verlengd kan worden tot 156 dagen, indien de werkloosheid in de desbetreffende branche van de industre meer dan 25% bedraagt. Voor bedoelde verlenging is goedkeuring van den Minister van Arbeid noodig.

Gelijk bekend, heerscht sedert eenigen tijd in het diamantvak, bijzonder in de brillantnijverheid, een omvangrijke crisiswerkloosheid; het totaal getal werkloozen van den grootsten bond in dat vak, den „Alg. Ned. Diamantbewerkersbond," schommelt sedert eenige maanden tusschen zes en zeven duizend op ongeveer elf duizend leden. Bij de diamantbewerkers, leden van andere organisaties, heerscht, naar verhouding, dezelfde toestand. Vandaar dat door de bonden in de diamantnijverheid de boven aangeduide goedkeuring van den Minister van Arbeid tot verlenging van den uitkeeringsduur aangevraagd en verkregen werd.

Inmiddels waren echter tengevloge van het groot getal leden, dat uitkeering had ontvangen, de financiën der betreffende werkloozenkassen uitgeput geraakt; deze zouden dus zonder bijzondere hulp niet in staat zijn, de verlengde uitkeering te verstrekken; zelfs zouden tal van leden, die later dan anderen werkloos geworden waren, niet eens gedurende 78 dagen uitkeering kunnen ontvangen.

Om deze reglementaire verplichtingen tegenover de werklooze leden te kunnen nakomen, wendden de betrokken bonden zich om hulp tot de Regeering. Dit lag ook in de rede. Immers de reglementen, waarin de verplichtingen van de werkloozenkassen jegens haar leden zijn vastgesteld, werden ingevolge de regeling, die is neergelegd in het „Werkloosheidsfonds 1917," door de Regeering goedgekeurd. Het door de leden te betalen contributiebedrag werd in overleg met haar en met haar goedkeuring bepaald, en hiermede heeft, naar ons gevoelen, het Rijk feitelijk de verantwoordelijkheid op zich genomen voor een goede werking der werkloosheidsverzekering.

Het Gemeentebestuur als zoodanig staat daarbuiten. Het is slechts met het toezicht op de naleving der door de Regeering vastgestelde regelingen belast en heeft verder geen verplichting, dan aan de kassen der werkloosheidsverzekering gelijke bedragen te betalen als het Rijk, waarvan de grondsom en de mogelijke verhoogingen door de Regeering bepaald worden.

Van de zijde van den A.N.D.B. heeft men dan ook onderhandelingen aangeknoopt met de Regeering, waarbij reeds spoedig B. en W. werden betrokken. Het bleek toen, dat in de gegeven omstandigheden het eenige mogelijke middel om dadelijke hulp te verleenen hierin moest bestaan, dat aan de kassen een renteloos voorschot zou worden verstrekt, hetwelk geleidelijk zou moeten worden terugbetaald. De mogelijkheid hiertoe moest geopend worden door een verhooging van het contributiebedrag.

De Regeering stelde zich daarbij op het standpunt, dat Rijk en Gemeente ieder voor een gelijk gedeelte in het voorschot zouden moeten bijdragen, en wel op grond hiervan, dat, zooals boven gezegd is, bij de gewone, regelmatige werkloosheidsverzekering het Rijk en de Gemeente een gelijken toeslag geven op de opbrengst der contributiën van de leden.

Naar de meening van B. en W. was deze gelijke verdeeling van den last der extra-hulp, welke thans aan de kassen der organisaties moest worden verleend, niet juist. Vooreerst, omdat het thans niet gold de gewone bijdrage, maar een voorschot. Ten tweede, omdat het hier betreft een, weliswaar zoo goed als geheel te Amsterdam geconcentreerde, maar in wezen toch nationale industrie. Doch in de voornaamste plaats, omdat B. en W. geenerlei zeggenschap hebben over de regeling der werkloosheidsverzekering en dus elke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid moeten afwijzen voor de gevolgen van een minder goed werkende regeling, waarbij oorspronkelijk niet is gerekend op de gevolgen van een buitengewone crisis, ofschoon deze, bepaaldelijk in het diamantvak, toch in het algemeen wel was te voorzien geweest. In dit vak toch komen tijdelijke, zeer bijzondere omstandigheden nu en dan voor.

De regelingen, die op het gebied der werkloosheidsverzekering onder goedkeuring van de Regeering getroffen worden, zijn niet vrij van fouten. Voor het kweeken van een reserve, waarvan de noodzakelijkheid toch feitelijk had moeten worden voorzien, zouden de contributiën van de leden der diamantbewerkersorgansisaties reeds vroeger hooger moeten zijn geweest en dan ook de bijdragen van het Rijk en de Gemeente. Evenzoo is voor andere kassen de contributie zoo laag gesteld — bij de transportarbeiders bij voorbeeld op slechts acht cent per week, dat het geen verwondering kan wekken, als ook hier de verzekering vroeg of laat op mislukken moet uitloopen.

Intusschen diende te worden erkend, dat de diamantbewerkersorganisaties niet alleen steeds zonder eenige bedenking dezerzijds op alleszins behoorlijke wijze de werkloosheidsverzekering volgens de rijksvoorschriften hebben geadministreerd, maar ook van haar leden een hoogere contributie voor dit doel vorderden dan eenige andere organisatie: f 0.32. En, toen de kas dreigde uitgeput te geraken, waren zij weder aanstonds bereid, de contributie nog aanmerkelijk te verhoogen, tot f 0.50 per week.

Onder deze omstandigheden achtten B. en W. zich, waar spoedige hulpverleening geboden was, niet verantwoord, deze aanmerkelijk te vertragen, door, na een vergeefsche poging, nog te trachten, eerst het geschilpunt tusschen de Regeering en College over het gelijke aandeel in het te verstrekken voorschot tot oplossing te brengen. B. en W. hebben zich dus bereid verklaard voor te stellen, voor een bedrag van f 375.000 deel te nemen in een voorschot van één millioen gulden, van welke som het Rijk dan een even groot gedeelte en de A.N.D.B. een vierde gedeelte van het geheele bedrag, f 250.000, zou beschikbaar stellen. Tot deze tegemoetkoming was te eer reden, toen bij de gehouden besprekingen, toen tot bijwoning de eerste maal ook de „A.J.V." was uitgenoodigd, gebleken was, dat van de invoering eener wachtgeldregeling — in de kosten waarvan de werkgevers een belangrijk deel zouden dienen bij te dragen — op dat oogenblik moeilijk sprake zou kunnen zijn, maar dat op bijstand van die zijde toch wellicht gerekend zou mogen worden, indien eerst de reglementaire uitkeeringen uit de werkloosheidskas aan alle werkloozen gedurende 26 weken zouden zijn toegekend.

Voor en met de overige vereenigingen in de diamantindustrie is voorloopig overeenstemming verkregen voor een regeling op denzelfden grondslag.

Een definitieve regeling omtrent de terugbetaling in termijnen van de hier bedoelde voorschotten moet nog in gemeen overleg tusschen partijen worden vastgesteld, doch voorloopig is aangenomen, dat de verrekening binnen een tijdsbestek van vijf jaar zal kunnen en moeten geschieden.

Voor het geval, dat het voorschot van ruim een millioen niet voldoende is, om de huidige crisis geheel te bestrijden, heeft de A.N.D.B. reeds verzekerd, tot deelneming in verdere voorschotten niet in staat te zijn. Hetzelfde verklaarden ook de andere vereenigingen. B. en W. meenen, dat ook de Gemeente zich op hetzelfde standpunt zal moeten plaatsen.

Inmiddels is van den dag af, waarop de uitkeering uit het voorschot is begonnen, de contributie van de niet-werklooze leden der organisaties verhoogd van f 0.50 tot f 1 per week en dus zijn, volgens het „Werkloosheidsbesluit-1917," ook de gewone uitkeeringen van Rijk en Gemeente verdubbeld.

De bedoeling hiervan is, de terugbetaling van het voorschot op den duur mogelijk te maken en in de toekomst een reserve te vormen voor mogelijke crisissen.

A. D. B. In de week 7—13 Juni 1920 had de A. D. B. 11307 leden, waarvan 6535 werkloos waren. In de week 14—20 Juni 1920 was het aantal leden 11152, waarvan 6551 werkloos. In de week 21—27 Juni 1920 waren de cijfers 11057 en 6611; in de week 28 Juni—4 Juli 1920 waren zij 10730 en 6940. In dezelfde weken beliep de contributie respectievelijk 10914, 10656, 10111 en 9099 francs. Merkwaardig is hoevele leden afgeschreven werden omdat zij een ander vak gingen uitoefenen. In zes achtereenvolgende weken waren dat niet minder dan 105, 149, 124, 133, 92 en 163. En dan bericht de penningmeester nog, dat vele leden „welke bij gebrek aan werk in het vak, een andere broodwinning ter hand hebben genomen, hebben verzuimd dit aan de Administratie te melden."

Ingezonden.

Verweer.

Mijnheer de Redacteur!

Bestaan er in de diamantbewerkerswereld te Amsterdam nog rechters?

In Antwerpen is men reeds zoover gegroeid, dat men er de bestuursmethoden beneden het peil van het klassengerecht heeft gebracht — voor een klassengerecht is nog verdediging, dáár niet meer.

Ik zal mij onthouden van iedere qualificatie en beschrijving hunner handelingen, slechts de feiten wil ik vermelden:

1. Over die *Putsch* (om te schaterlachen) slechts dit: de aan mij toegeschreven bedoelingen van naar de macht en gezag te grijpen, is zóó idioot, dat ze voor ieder, die maar een greintje van de dingen weet, een opzettelijke leugen (en domme leugen) moet zijn.

Daar zou één woord op passen: zot!!!

Een *Putsch* op den A, D, B.?1) Er zou een geheele historie daarvan te maken zijn — men weet dáár wat *Putsch* is, maar ik ben in het politieke leven anti-putschist en met den A. D. B. bemoei ik mij niet.

2. Eenigen tijd geleden zou ik voor een groepje een voordracht houden, een studie-club, waar ik zou behandelen *De Diamantindustrie van de 16e eeuw tot nu*. Daarvoor werden kaarten verkocht. De vergadering zou Zondag 27 Juni gehouden worden, maar daar waren weinigen; er werd door *Jan Bartels* voorgesteld de vergadering uit te stellen tot een Maandagmiddag (4 Juli). Ik heb mij verzet, omdat het *karakter* der voordracht vermengd, verward zou worden met allerlei bijbedoelingen.

Bartels zeide, hij zou zijn naam er op zetten, omdat ik voor zulk een vergadering niet in het openbaar kan optreden.

Wat ik voorzien had, is gebeurd: een spinrag van laster geworpen over de bedoelingen dier vergadering. Vóór dat zij begon, zeide ik tegen Bartels: „ik spreek niet, want deze massa komt niet om wetenschappelijk-historische onderwerpen te hooren, maar die is slechts geestelijk gedisponeerd voor critiek en lawaai."

Zoo is gebeurd: ik heb slechts een *verklaring* afgelegd wáárom ik niet sprak en er is *van critiek op den Bond geen woord gerept*.

De heele *Putsch* bestond en bestaat slechts in de geprikkelde verbeelding van de redactie van *De Diamantbewerker*.

Wat ik hier schrijf is *de volle waarheid*, omdat ik geen behoefte gevoelde en gevoel om mij met dien Bond bezig te houden. Mijne opvattingen over de diamantbewerkers-organisatie en den algemeenen politieken strijd der arbeiders verschillen zelfs met die mijner Amsterdamsche geestverwanten.

Het zou een omstandige uiteenzetting vereischen, dit duidelijk te maken; het zal, zoodra ik gelegenheid heb, worden gedaan.

* * *

Nu de met opzet opgeblazen (in *wezen* méér dan karakterloos gelogen) onderkruiperij.

Het begrip „onderkruiperij" is een a-moreel begrip, maar wordt vaak te pas en te onpas misbruikt.

Maar laat ik mij niet te langwijlig bezig houden.

Ten eerste: Ik werkte sinds 5 of 6 maanden bij een patroon in de achtkantbranche voor 220 frs. loonkaart met procenten.

Ten tweede: De loonpolitiek van den A.D.B. na den oorlog berustte op de *bewust* en *planmatig* gevoerde tactiek van *concurrentie tegen Amsterdam*.

Bewijs: Op een Zaterdagavond in Juni j.l. zat ik in het cafe van Jef Groesser aan de Gietschotel. Daar zat Strommingers, Bartels, Iz. Dikker, J. Samijn (Kamerlid) en Neefs, bondsraadslid van den A. D. B. *De laatste, sprekende over de loonpolitiek, zeide plotseling: „.... laat mij het dan zeggen, wat iedereen voelt, dat de loonpolitiek gedragen wordt door de revanche, door de concurrentie met Amsterdam."*

Het was een publiek geheim, dat deze man uitsprak, dat de Antwerpsche werklieden gebruikt werden en konden worden gebruikt (mede door de valuta) om op hunne ruggen de concurrentie te voeren tegenover hunne vakgenooten, waarmede zij internationaal vereenigd zijn.

Midden in den korten bloei van verleden jaar werd door het D. B. *officieel* den leden gezegd: „gij hebt niet het recht meer dan 180 à 200 frs. te verdienen (toen de frs. à 17 cent stond!), anders kunnen wij (zij!) de concurrentie met Amsterdam niet volhouden."

Met deze geestesstemming en wil waren deze Bestuurders bezield. Gaarne ben ik bereid in het *Weekblad* tegenover hen met een reeks bewijzen mijne verklaringen te stavan.

Ten derde: Sinds maanden, zoodra de crisis intrad en de patroons zonder vorm van proces aanplakten: *„de procenten zijn eraf," werden door de achtkantbranche geen procenten meer betaald. Zelfs werd en wordt voor verre beneden de loonkaarten gewerkt.*

Ik spreek slechts over de *achtkantbranche*. Het D. B. *weet dit*, terwijl het officieel volhoudt, dat de procenten nog wel betaald worden.

Ieder eerlijk mensch, ieder diamantbewerker in Antwerpen, die nog maar een greintje waarheidsliefde in zich voelt, zal u zeggen: „dat in de achtkantbranche *niemand, niemand, niemand* de procenten had sinds weken en maanden. (Men noemt mij één patroon, waar dat de voorlaatste maand nog wel het geval was.)

In 1919 en 1920 (begin van het jaar) werd er in Brussel achtkant voor 5 frs. 80 (valuta 17 à 18 cent), dus *midden in den bloei*, gemaakt.

Een *eerlijke* enquête zou wat aan het licht gebracht hebben en zeker *nu* aan het licht brengen.

Wat is nu met mij het geval?

De week vóór 20 Juni 1920 nam mijn baas een knecht aan, die *beweerde* voor zijn loonkaart te werken, terwijl hij voor de helft van zijn loon werkte.

De baas presenteerde mij voor mijn loonkaart (220 frs.) omdat hij liet *zien* dat bij hem en niemand de procenten meer betaald werden.

Ik accepteerde, omdat óók de patroons de procenten hadden ingehouden (dat nog niet, tot op heden, afgeloopen is) voor mijn loonkaart te probeeren. Gezien de situatie, *den werkelijken toestand in die branche* (van andere branches weet ik niets positiefs), aanvaardde ik dus voor 4 dagen per week voor mijn loonkaart, daar ze én bij dien baas én *overal elders* zonder procenten en verre beneden de loonkaarten zaten en nu nog in *veel erger mate*.

Toen 2 × 4 dagen gewerkt was, beweerde die patroon dat hij niet voort kon en presenteerde weer minder. Ik weigerde en na lang geklets zeide ik: *„Op entreprise á 6 frs. per steentje voor 1 week met garantie van mijn grondloon* wil ik probeeren."

Wat gebeurde? De persoon die ging werken *voor de helft van zijn loonkaart*, ging naar den Bond.

Ik kwam op den Bond, zeide precies zooals ik het hierboven schreef. Ik had vergeten, dat als men daar zegt: „ja, ik heb mijn loon en procenten," en de baas *verklaart* alzoo, dan is alles *allright*. Ik wist nog niet dat men de leugen tot „moraal" daar had verheven. Als je ze voorliegt *en dat worden ze zonder onderscheid gedaan*, terwijl zij bewust weten dat zij *belogen* worden, dan is de zaak in orde.

Hier is eerst de schriftelijke verklaring van den patroon:

„Ondergeteekende verklaart, dat A. B. Soep voor hem heeft gewerkt tot 20 Juni 1920 voor zijn loonkaart en de daarbij behoorende procenten, daarna slechts 2 × 4 dagen voor zijn loonkaart, waarna hij heeft opgehouden.
w.g. S. Musaph.

Ziet daar nu *mijn* onderkruiperij!

Aan een beoordeeling van de eerlooze methode en bedoeling dier redactie mij te willen „blameeren," te doen hangen, zal ik mij *nu* niet begeven. (*Krijgen* zal deze het, al val ik er dood onder neer!)

De oude geschiedenis: Barbertje moet hangen; maar de strop waarmede zij mij willen hangen zal ik verwerken tot een strop waarmede ik deze lieden zal worgen!

Ik heb een enkel de *feiten* vermeldene verweer naar het orgaan van den Bond gezonden; zelf *dat recht* wordt *geweigerd*. U hebt nu dat stuk overgenomen, zult u nog zooveel rechtsgevoel hebben om mijn *eenig* verweer op te nemen? Laten wij eens zien.

Meer zal ik *nu* niet daarover zeggen.

A. B. Soep.

1) Als een zooveelste Noske heeft de redacteur van *De Diamantbewerker* die „putsch" voorkomen!

* * *

Soep's repliek behoorde in *De Diamantbewerker* geplaatst te worden. Zij werd, naar hij mededeelt, geweigerd, waarop hij mij zijn stuk toezond, dat ik meende te moeten opnemen, omdat het heilige recht van verdediging niemand ontnomen mag worden en de aanval op hem in het *Weekblad* overgenomen werd.

Een oordeel over het geval zal ik mij niet aanmatigen, omdat daaraan een onderzoek naar de feiten vooraf zou moeten gaan zijn, hetgeen natuurlijk *niet* plaats gehad heeft en dat ook buiten mijne bevoegdheid liggen zou.

H. P.

Ziekenfonds of Spaarkas?

Geachte Redacteur.

In het laatst verschenen nummer van het *Weekblad* heeft L. Keizer in een ingezonden stuk onder bovenstaand opschrift zich beklaagd, dat hij, als lid van het personeel-ziekenfonds bij den heer Veerman (fabr. Rudelsheim) bij de verdeeling van de kas van dit fonds f 12.— minder heeft ontvangen dan andere leden, omdat hij dit bedrag gedurende zijn lidmaatschap als uitkeering bij ziekte heeft genoten. Dit zoo lezende zou men inderdaad meenen, dat in dit geval onrechtmatig gehandeld is. Uit de mededeeling van de juiste toedracht der feiten zal echter blijken, dat dit niet het geval is.

Bij de oprichting van het fonds werd door de deelnemers, waartoe ook Keizer behoorde, een reglement samengesteld, in een der artikelen waarvan werd bepaald, dat aan hen, die van de oprichting af lid zijn, bij hun uittreden 100% van de, per hoofd, in de kas zijnde gelden zou worden gerestitueerd, *na aftrek van het bedrag der door hen genoten uitkeering*.

De oprichters waren verplicht deze bepaling aan het reglement toe te voegen, om te voorkomen, dat zij de verplichtingen tegenover hunne leden niet zouden kunnen nakomen. Tengevolge van den ongelukkigen toestand in onze industrie werd dezer dagen besloten het fonds tijdelijk te schorsen, *niet* de kas te verdeelen, en aan ieder lid het bedrag uit te heeren, dat hem bij eventueele uittreding uit het fonds zou worden gerestitueerd. Het resteerende bedrag blijft voorloopig in de kas tot het einde van dit jaar.

Mocht de toestand zich in dien tijd in gunstigen zin wijzigen, dan zal men opnieuw gaan contribueeren en zal het fonds weder op de vroeger bepaalde wijze in werking treden.

Men ziet dus, dat Keizer niet onwetend lid was van een spaarkas, doch lid van een personeel-ziekenfonds, welks bepalingen hij mede heeft helpen maken en waaraan hij zich nu moest onderwerpen.

Te betreuren is het, dat in onze organisatie nog menschen zijn als Keizer, die het begrip missen, dat zij zich aan de eenmaal genomen besluiten eener vereeniging, waartoe zij behooren, hebben te onderwerpen.

Dit begrip schijnen deze menschen speciaal te missen wanneer zij eenig financieel nadeel ondervinden.

Met dank voor de plaatsing,

I. van Praag.

Allen een beurt!

Waarde Redacteur,

De in den laatsten tijd heerschende werkeloosheid, doet mij de vraag stellen: kan er in het vervolg niet ieder werkeloos lid in aanmerking komen voor de betaalde functie van het controleeren van werkeloozen? Gaarne zag ondergeteekende deze vraag door u beantwoord in het volgende *Weekblad*.

Hoogachtend,
J. E. Lensen.

Neen, dat kan niet. Het door den inzender bedoelde werk moet accuraat en vlug geschieden, zoodat het niet toevertrouwd kan worden aan menschen, die het nooit te voren gedaan hebben. Vóór alles moet de zekerheid bestaan, dat de administratie der werkloosheids-uitkeering met de grootst mogelijke zorgvuldigheid plaats heeft en zulke zekerheid bestaat niet, als een belangrijk onderdeel opgedragen wordt aan ongeoefenden.

H. P.

Correspondentie.

Ph. A. Iemand die werk heeft, doch moedwillig verzuimt, komt niet in aanmerking voor uitkeering bij werkloosheid en ieder bondslid heeft tot plicht er toe mede te werken, dat werkloozenkas en bondskas niet door dergelijke looiers bestolen en benadeeld worden.

Advertentiën.

Ondertrouwd:
LION WINNIK
en
ESTHER VAN KOLLEM.
Amsterdam, 12 Augustus 1920.
De huwelijksinzegening zal plaats hebben op Donderdag 26 Augustus 1920 / 12 Elloel 5680, in het Feestgebouw „Prins Hendrik," te Zaandam, ten 1 ure.

In plaats van kaarten.
Ondertrouwd:
CATHARINA SMIT
en
ABRAHAM LES.
Amsterdam, 5 Augustus 1920.
De huwelijksinzegening zal plaats hebben op Woensdag 18 Augustus 1920 / 4 Elloel 5680, ten 1 ure, in het gebouw „De Nieuwe Karseboom," te Zaandam.
Amsterdam, K. Amstelstr. 12b. Arnhem.

Geboren:
SALOMON,
zoon van Hijman Cozijn en Vogeltje Cozijn—Troeder.
Amsterdam, 8 Augustus 1920.
Algemeene kennisgeving.
Vrolikstraat 98 huis.

Geboren:
NICO,
zoon van A. Englander—Garcia en J. Englander.
Albert Cuypstraat 248 2.
Amsterdam, Augustus 1920.

Geboren:
ROSETTE,
ochter van G. Koster en B. Koster-Walvis.
msterdam, 5 Augustus 1920.

In plaats van kaarten.
Kerkelijke aanneming van mijn zoon,
SAMUEL WAGENAAR,
op 21 Augustus 1920. / 7 Elloel 5680.
Wed. K. Wagenaar—Zurel.
Receptie ten mijnen huize, N. Kerkstraat 1 c.
Eenige en algemeene kennisgeving voor familie, vrienden en bekenden.

Den 15en Augustus 1920 hopen onze geliefde ouders,
MIJER KRAAL
en
SOPHIA KRAAL—BOAS,
hunne 25-jarige echtvereeniging te herdenken. Dat zij nog lang in ons midden mogen blijven, is de wensch van hunne dankbare kinderen.

Den 7en Augustus 1920 herdachten onze geliefde ouders,
SALOMON NATKIEL
en
BETJE NATKIEL-Goudsmit,
hunne 25-jarige echtvereeniging.
Dat zij nog vele jaren in gezondheid in ons midden mogen blijven, is de wensch van ons allen.
H. Natkiel en Verloofde.

Den 12en Augustus 1920 herdacht onze geliefde Moeder, Mevrouw de Wed.
L. ROODVELD—Roodveld,
haar 70en geboortedag. Dat zij nog vele jaren in gezondheid gespaard moge blijven, is ons aller wensch.
Uit aller naam,
Isaäc Roodveld.

Den 11en Augustus 1920 herdachten onze geliefde ouders,
LEVIE DE HOND
en
JUDITH DE HOND de Hond,
hunne 25-jarige echtvereeniging. Dat zij nog lang gespaard mogen blijven, is de wensch van hunne kinderen,
M. de Hond.
B. de Hond-Emden.

Heden trof ons een gevoelige slag door het plotselinge overlijden van onzen lieven man, vader, behuwd-, grootvader en zwager, den heer
SAMUEL APPELBOOM,
in den ouderdom van 56 jaar, diep betreurd door ons allen,
Wed. G. Appelboom—Speijer.
V. de Groot.
B. de Groot—Appelboom.
J. Appelboom.
R. Appelboom—Mol.
M. Appelboom.
R. Appelboom.
M. Appelboom en Verloofde.
C. Appelboom.
H. Appelboom.
S. Appelboom.

Heden overleed plotseling onze tante,
EVA PRESSER—Frank,
in den ouderdom van 59 jaar, diep betreurd door ons allen.
H. Frank.
G. Frank-van der Kar.
Amsterdam, 4 Augustus 1920.

Heden trof ons een gevoelige slag door het plotseling overlijden van onze zuster
EVA PRESSER—Frank,
in den ouderdom van 59 jaar, diep betreurd door ons allen.
L. Frank.
M. Frank-van der Kar.
Amsterdam, 4 Augustus 1920.

Heden trof ons een gevoelige slag door het plotseling overlijden van onze zuster,
EVA PRESSER—Frank
in den ouderdom van 59 jaar.
Benjamin Frank.
Mietje Frank-Engelsman.
Barend Frank.
Duifje Frank-Elzas.
Meijer Frank.
Judith Frank-Wurms.
Amsterdam, 20 Ab 5680 / 4 Augustus 1920.

Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, onze innig geliefde Vader, de Heer
JACOB KATWIJK,
in den ouderdom van 52 jaar.
R. Pront-Katwijk.
A. Pront.
Amsterdam, 29 Juli 1920.

Den 30en Juli 1920 overleed, zacht en kalm, onze lieve Vrouw en Moeder,
ANNA N. KOOL—Muis,
in den leeftijd van 56 jaar, diep betreurd door
M. Kool.
B. Kool.
Geen rouwbeklag.

Den 29en Juli 1920 overleed, in den leeftijd van 76 jaar, onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder, Wed.
SOPHIE VAN ROOY-Grauwer.
Uit aller naam,
A. van Rooy.

DANKBETUIGING.
Ondergeteekende brengt langs dezen weg zijn hartelijken dank aan het Bestuur van het Koperen Stelenfonds, voor de hulp hem verleend tijdens zijn verblijf in het Ziekenhuis en in het Sanatorium.
Abr. van West.

DANKBETUIGING.
Ondergeteekende betuigt, mede namens zijne echtgenoote, langs dezen weg zijn welgemeenden dank aan het Bestuur van het K. S. F., alsmede aan dat der A.O.F., Court Charity 8010, voor de verpleging in het Sanatorium te Hellendoorn. Ook aan den Geneesheer Directeur den Weled. heer Dr. D. H. Vos en aan het Personeel der inrichting.
N. Duits.

DANKBETUIGING.
Ondergeteekenden betuigen hun hartelijken dank aan Familie, Vrienden en Bekenden voor de blijken van belangstelling en voor de bijwoning der verloving onzer kinderen.
Familie I. Wurms.
Familie Ph. Schuit.
Brooklyn N.-Y. Amsterdam.

DANKBETUIGING.
Hiermede betuigen wij onzen hartelijken dank aan Familie, Vrienden en Bekenden voor de vele blijken van belangstelling, ondervonden tijdens de ziekte en bij het overlijden van ons innig geliefd kleinkind, Louis de Hond.
B. van Beem.
E. van Beem—Blits.

DANKBETUIGING.
J. Fransman bedankt, mede namens zijn familie, zijn patroons, de firma Gebr. Goudvis, alsook de Heeren Chefs en personeel voor het cadeau, hem aangeboden bij zijn vertrek naar het buitenland. 2-3292.

VERTREK NAAR HET BUITENLAND.
J. Fransman en familie roepen Familie, Vrienden en Bekenden een hartelijk vaarwel toe.
2-3292.

Wed. R. TEEBOOM.
Blasiusstraat 12, b/d Weesperzijde.
Telefoon Zuid 7784.
Comestibles, Biskwie, Chocolade, Bonbons, Limonades, Wijnen, Koffie, Thee, Drups.

Gestampte Boort,
door het Boortbureau verpakt en verzegeld, is steeds tegen den door dit Bureau vastgestelden prijs verkrijgbaar aan het van ouds bekende adres:
J. A. DE HOOP,
N. Prinsengracht 82.

Chemiserie de l'Opera
Mme H. MOEREL-VAN ES,
HUIDEVETTERSTRAAT 48,
ANTWERPEN.
OVERHEMDEN, BOORDEN, DASSEN, BONNETERIE, DAMESKOUSEN enz.
Prima kwaliteiten en voordeelige prijzen.

Bespaart het zwarte poeder
VOOR HET
K. S. F. „N. L."!!

KENNISGEVING.

Door aanschaffing van de **nieuwste** Amerikaansche machines zijn wij thans in staat, **onmiddellijk alle** sterkten, vormen, grootten en kleuren van glazen en lenzen te **vervaardigen.**
I. D. DAVIDS & ZONEN,
OPTICIENS.

Gebouw „Ons Huis," Zaandam, Gedemptegracht.
ZALEN BESCHIKBAAR VOOR BRUILOFTEN EN PARTIJEN.
ZEER GUNSTIG GELEGEN, TEGENOVER DE SYNAGOGE.
— GOEDE EN BILLIJKE CONSUMPTIE. —